ч. 270 (14.519). Львів, неділя 29. листопада 1936. Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

Редакція і Адміністрація: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 504-060. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“ Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

Передплата в краю:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
За границею:
В Америці 1 доляр, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-41.
„ Друкарні: 229-26.
В справі оголошень звертатися до адміністрації.
Ціна одного примірника 20 сот.

Протест поневолених народів

проти нової совітської конституції.

ПАРИЖ, 28. 11. АТЕ. Управа „Прометея“ (обєднання еміґрантських політичних ґруп поневолених большевиками народів) запротестувала проти нової совітської конституції. „Совітський уряд — пишеться у протесті — потоптав інтереси неросійських народів, а заразом новою конституцією намагається зробити зраження, що ті народи мають повні політичні права. Політична еміґрація України, Грузії, верховинців Північного Кавказу, кримських татарів, Карелії, Туркестану та кубанських і донських козаків протестують проти накиненого їм совітського устрою“. Дальше у протесті вичислено всі декрети совітського уряду, що обмежують автономні права народів, яких землі окупувала червона армія.

Національний уряд не визнає незалежної Катальонії.

РАБАТ, 28. 11. ПАТ. Ґен. Кеїпо де Ляно заявив через радіо, що нац. уряд ніколи не визнає Катальонії незалежною державою. Як лише нац. війська здобудуть Мадрид, зараз підуть на Барсельону.

ПОЖЕЖА В ПОРТОВОМУ АРСЕНАЛІ В МАЛЯЗІ.

ПАРИЖ, 28. 11. ПАТ. Як повідомляють зі Севіллі, нац. бомбові літаки збомбардували вчора Маляґу. В портовому арсеналі вибухла велика пожежа.

БОЇ ЗА КОРОЛІВСЬКУ ПАЛАТУ.

РАБАТ, 28. 11. ПАТ. На мадридському фронті нац. війська посунулися вперед — тепер йдуть бої довкруги королівської палати.

Міліціонери обрабували будинок італійської амбасади.

КОМУНІКАТ НАЦ. КОМАНДУВАННЯ.

САЛЯМАНКА, 28. 11. ПАТ. На відтинку Хаки відбито з великими втратами наступ червоних. Під Мадридом непогода утруднює операції. В Астурії червоні втратили чимало ранених і вбитих у невдатніх наступах під Ґрадос. Нац. літаки знищили лет. майдан в Альдухарі; у Картахені сильно ушкодили військові обєкти.

СЕВІЛЛЯ, 28. 11. ПАТ. Ґен. Кеїпо де Ляно заперечив оперативні звіти валенсійського уряду. На ділі з огляду на бурі на фронтах нема ніяких змін. Нац. відділи лише наладнують шляхи у здобутих областях.

НАЦІОНАЛЬНЕ КОМАНДУВАННЯ ЗМІНИТЬ ОПЕРАТИВНИЙ ПЛЯН.

МАДРИД, 28. 11. Авас. Здається, що тактика нац. командування не дала вислідів. Нац. війська посувалися клином, не дбаючи про флянки й зади. Тимчасом червоні, добре засоблені та зорґанізовані, вирушили з Аранхуезу і не зважаючи на атаки нац. летунства, дійшли до Талявери та загрозили зади нац. військ. Слід припускати, що тепер нац. командування змінить свій плян і переґрупує війська.

КОМУНІКАТ ЧЕРВОНИХ.

МАДРИД, 28. 11. ПАТ. На осередньому фронті спокійно. Натиск націон. військ на позиції червоних слабне. Червона артилерія обстрілювала ворога.

МАДРИД, 28. 11. ПАТ. Вчора впало на Мадрид лише кільканацять бомб. Обчислюють, що від початку бомбардування міста згинуло 2.500 осіб, ранено понад 3.000. На фронті Сієрра Ґвадарама нічого нового. На лівому березі Таха червона піхота перейшла декуди до наступу. Баскійські війська осягнули тими днями поважні успіхи.

ДАЛЬШІ ІРЛЯНДСЬКІ ДОБРОВОЛЬЦІ ВСТУПАЮТЬ У НАЦ. РЯДИ.

ДЕБЛІН, 28. 11. ПАТ. З Ліверпулю відчалив корабель з 80-ма ірляндськими добровольцями під командою полк. Кофліна.

Японсько-німецький договір — доповненням італійсько-німецького.

РИМ, 28. 11. ПАТ. Італійські півурядові кола знову стверджують, що Італія не думає приступити до німецько-японського договору, бо він є лише доповненням німецько-італійського порозуміння, що його мін. Чіяно підписав недавно в Берліні.

КИТАЙ ЗАНЕПОКОЄНИЙ.

НАНКІН, 28. 11. Авас. Китайський міністер закордонних справ, якого німецький амбасадор поінформував про німецько-японський договір, заявив, що те порозуміння сильно занепокоїло китайців. Китай — це одна з перших держав, що видала боротьбу комунізмові і тої політики він не закинув до нині.

ЯПОНСЬКО-ІТАЛІЙСЬКІ ПЕРЕГОВОРИ.

РИМ, 28. 11. ПАТ. Тутешні півофіційні кола інформують, що від деякого часу йдуть японсько-італійські переговори з метою: заключити торговельний договір; крім того вони торкаються і справи визнання Манджурії та італійської імперії. Ті переговори не стоять у нічкому звязку з німецько-японським договором.

ЗАМАХ НА ЯПОНСЬКЕ ПОСОЛЬСТВО В МЕКСИКУ.

МЕКСИК, 28. 11. ПАТ. Нині досвіта кількох людей стріляло до будинку тутешнього японського посольства, вибиваючи шиби; поліція затримала двох замаховців. Припускають, що є це демонстрація крайної лівиці проти німецько-японського протикомуністичного договору. Японський шарже д' афер зажадав від міністра закорд. справ відповідної охорони для посольства.

Слід згадати, що недавно в Мексику намагалися підпалити посольства Ґватемалі і Сальвадору, що визнали уряд з Бурґосу.

МЕКСИК, 28. 11. ПАТ. Поліція покарала обох людей, що стріляли до японського посольства, гривною, та пустила їх на волю. Виявилося, що вони були пяні і не мали ніяких злих намірів. Японське посольство уважає, що інцидент зліквідований.

НІМЕЦЬКО-ЯПОНСЬКИЙ ДОГОВІР — ВІДПОВІДДЮ НА ФРАНКО-СОВІТСЬКИЙ.

ПАРИЖ, 28. 11. ПАТ. На засіданні парляментарної комісії закорд. справ заявив мін. Дельбос, що в ініціятиві німецько японського договору слід добачувати реакції на франко-совітський пакт.

Супроти еспанських подій Париж тісно співпрацює з Льондоном: оба уряди не визнали воєнного стану в Еспанії

Український робітник.

В СПРАВІ ПРОФЕСІЙНИХ ОРҐАНІЗАЦІЙ УКРАЇНСЬКОГО ПРОЛЄТАРІЯТУ.

В ч. 257. „Діла“ з 13. XI. ц. р. посол Д. Великанович порушив справу орґанізації українського робітництва в українських професійних орґанізаціях. Тому, що ніхто досі не забрав у цій справі голосу — а справа без сумніву незвичайно важна. — вважаю за вказане присвятити їй кілька замітів та завваг.

Перш усього стверджую, що справа ця у нас не нова. За неї йшов довгий, затяжний спір у робітничому русі нашого краю давно ще перед війною.

Так зложилося, що хоч українські робітники були теоретично на рівних правах як соціялісти в одних спільних професійних орґанізаціях разом з польськими та жидівськими робітниками соціялістами, то рівних прав вони там не мали.

І формою і змістом ті клясові й соціялістичні орґанізації на ділі були національно польські. Дух у них панував патріотично польський, брали вони участь у польських народово-патріотичних святах (відслонення памятника Барт. Ґловацького в Личаківському парку у Львові, в поминках роковин польських повстань, польських поетів і т. д.), мали польські бібліотеки, давали польські вистави, ввели у діловодство польську мову.

Цього характеру польських народових станиць не зміняє факт, що у проводі професійних робітничих орґанізацій стояли час до часу українці, нераз національно високо свідомі. Атже довгі роки вели орґанізацію друкарів українці Осип Данилюк, Іван Возняк, Володимир Кубіцький, Андрій Кусик; орґанізацію столярів — Микола Гарасимець, Микола Вілюра, орґанізацію кравців — Іван Кушнір, орґанізацію залізничників — Осип Медведський, Яків Головчак, Михайло Файфер, орґанізацію денних робітників „Праця“ — Мартин Шпак, Сава Босий, Іван Ланцута й ін.

Вони, хоча свідомі українці, не всилі були побороти чисто національних, а то й націоналістично польських впливів у тих орґанізаціях, ба, що більше, хоч не всі — але нераз і самі їм уляґали.

Боротьба українського робітництва з польськими націоналістичними впливами в професійних орґанізаціях почалася з початку заснуванням серед українських робітників клюбово-освітніх товариств „Зоря“ і „Воля“. „Зоря“ мала характер міщансько патріотичний, „Воля“ клясово соціялістичний, але і одна і друга була чисто українська, національна.

Дійшло до того, що в обороні та для поширення українства серед робітництва свідомі українські робітники зі своїх скромних робітничих заробітків оплачували потрійний податок. Давали обовязкову вкладку до своєї професійної орґанізації, якої львина пайка йшла на скріплення польського соціялізму, польської культури і тимсамим і польської нації. Та як українці давали теж вкладки до „Зорі“ і „Волі“ на підтримку украниської національної праці, на українські книжки, на українські театральні вистави і т. д.

Звіт членів „Зорі“ за 1900 рік виказує на 86 дійсних членів 34 друкарів, 19 шевців, 7 столярів, 9 кравців, 6 шлюсарів, 2 ковалів, 1 лякерника, 1 кімнатного маляря, 1 тапіцера декоратора, 1 огородника, 2 переплетників, 1 муляра, 1 літографа, 1 стельмаха. Звіт не подає, кілько з них було майстрів, але знаємо, що друкарі всі 34 були наємні робітники, які належали до своєї професійної організації і там платили вкладки. Те саме було й у інших професіях, яких члени належали і до своїх загально-професійних організацій і до „Зорі“, а пізніше до „Волі“ та платили потрібно свої членські вкладки. Коли зважимо, що багато з них давало ще датки на політичну свою організацію УСДП, то матимемо не тільки величезні матеріяльні тягарі, але й великий моральний національний капітал українського робітництва.

З часом, коли це робітництво чисельно зросло, коли скріпилося ще воно свіжим, більш національно загартованим виходцем зі спролетаризованого нашого села, перейшло те робітництво з оборонної дефензивної бази — на базу офензивну, боєву. Почалася боротьба внутрі самих професійних організацій.

Почалось це в 1906. році — тридцять літ тому. На II. зїзді УСДП 27. і 28. січня 1906. р. у Львові порушено вже справу професійних організацій. Робітники: М. Файфер, залізничник зі Станислава, який заявив, що у Станиславові на 1200 робітників є 750 українців, делеґат віденських робітників М. Пасічник та редактор В. Левинський обстоювали заснування окремих українських професійних організацій. Проти виступили: референт Т. Мелень, Арт. Зеліб та делеґат ППС д-р Діямaнд.

Професійний зїзд, який відбувся 8. і 9. грудня 1906. р. в Перемишлі, осуджуючи жидівський сепаратизм та створення жидівської соціялістичної партії, ні слова не згадав про заспокоєння національно-культурних домагань українського робітництва. Тому українське робітництво само почало боротьбу. Перші пішли до бою робітники фабрики тютюну у Винниках. Без переговорів з ППС та професійним галицьким секретаріятом — самі зажадали від професійної централі у Відні сповнення своїх національно-культурних домагань, бо інакше виступлять із членів професійної організації. Цей рішучий ультимативний крок увінчався перемогою, бо від серпня 1908. р. почала віденська централя видавати 1—2 сторінковий український додаток до польського часопису „Робітник у фабриках тютюну“.

Ця перша перемога підбадьорила українське робітництво. На III. зїзді УСДП 14. III. 1909 р. у Львові ухвалено: 1) домагатись українських професійних часописів, 2) українських організаційних друків, 3) основання для Східної Галичини професійного секретаріяту з увагою до української мови. Ті резолюції приняв і професійний зїзд у Перемишлі в днях 15.—16. V. 1910. р., додаючи до них, що коли в якійсь організації з причини малого числа українських робітників не можна буде видавати окремого професійного органу, то там мають на кошт організації українським членам давати орган УСДП „Землю і Волю“.

Домагання ті та резолюції були дуже скромні, але і їх не дуже то спішились виконувати. Вибраного на професійного секретаря Порф. Буняка через інтриги ППС не затверджено і щойно по довгих короводах обняв це становище Іван Кушнір, до якого ППС мала більше симпатії.

Українське робітництво, не зражуючись хвилевою невдачею, рішило поставити доконані факти. В лютім 1910. р. черновецькі залізничники почали самі видавати професійний орган „Залізничник“. У травні 1910. р. перенесено його вже до Львова на кошт віденської професійної централі. Орган цей мав 238 передплатників, але „опіка“ та інтриги ППС убили його і від травня 1911. р. почав він виходити вже як 1—2 сторінковий додаток до „Kolejarz-a“, а 15. V. 1913. р. звинено й цей додаток, бо „не оплачувалось до нього докладати“.

Внутрі УСДП почалася боротьба, прийшло до розколу та ерозії національної свідомости; стихії самостійности не вдалося вже вбити.

Прийшла війна. Скріпила вона нашу національну свідомість ще більше. Українське робітництво почало знову боротьбу за свої національні домагання в пр[...]сійних організаціях ще з більшою енерґією, я[...] до того часу. Мало українське робітництво за собою приклад робітництва чеського з його самостійними професійними організаціями та робітництва польського в Німеччині, яке теж почало там творити свої окремі професійні організації. Домагання українських професійних газет, друків чи українських принагідних рефератів або українського листа з краєвого секретаріяту показалися для українців вже невистарчальні. Українське робітництво видвигнуло справу своїх окремих автономних українських професійних організацій. Почали цю боротьбу українські залізничники і їх рішуча постава увінчалася успіхом.

24. червня 1918. р. відбулася у Львові конференція українських залізничників з представником віденської професійної централі, на якій устійнено нову форму організації: 1) окремі автономні українські групи з окремою управою, 2) українську адміністрацію (друки — орган і т. д.), 3) окремого українського секретаря для українських груп, поставленого у своїх правах на рівні з польським секретарем та залежного безпосередньо тільки від віденської професійної централі. Ці постанови конференції апробувала віденська централя залізничників 26. червня 1918. р. і вони негайно увійшли в життя.

Слідом залізничників пішли українські салінарні робітники, які самочинно перевівши в деяких ґрупах, як Косів, Ланчин, Делятин, Стебник, Болехів і т. д. внутрішнє урядування на українське, домагалися для себе аналоґічних прав, як українські залізничники. І коли б не розвал Австрії — окремі українські професійні організації булиб у нас здійснені без ніякого сумніву.

Слід ще згадати бодай мимоходом чисельний стан нашого робітництва в професійних організаціях перед і в часі війни.

В професійній організації робітників фабрик тютюну мали ми в 1910. р. 206 членів, у 1911. р. 224. чл., у 1912. р. 238 чл., у 1913. р. 259 чл. (з того у Винниках 185).

В рр. 1908—1911. організація хемічного промислу брала для членів українців 470 прим. „Землі і Волі“.

В організації некваліфікованих робітників „Праця“ більшість становили українці; багато їх було теж в організації столярів та кравців.

В автономних українських ґрупах залізничників було в 1918. році зорганізованих 4,271 українців, з того у Львові 986, у Станиславові 1040, Стрию 503, Перемишлі 458, Коломиї 236, Дрогобичі 187, на Буковині 289 і т. д.[1]). Крім того істнував ще льокальний Професійний Союз українських почтовців під проводом пізнішого секретаря ЗУНР п. Олександра Пісецького, який мав теж кількасот членів.

В Т-ві „Зоря“ у Львові було в 1908—1914. р. членів 120, з яких багато належало до професійних організацій[2]).

За часів української влади повстав Загально-Професійний Союз робітників. Головного контингенту членів доставили залізничники та нафтовий промисл. Професійні українські спілки взяли участь у Трудовому Конгресі.

За польської влади в січні 1920. р. відбувся в салі „Зорі“ у Львові зїзд українського робітництва, на якому рішено оснувати самостійні професійні організації, вибрано Краєву Професійну Раду, розпочато видавництво „Професійного Вістника“ (вийшло 5 чисел) і т. д. Одначе організацій не створено через перепони адміністраційної влади, опір польського робітництва, льокавт та нужду серед самих українських робітників. Ті українські робітники, які залишилися ще в праці, остали і надалі у спільних польських професійних організаціях. Варшавська професійна централя та ППС зробили пізніше угоду з українськими робітниками, та в практиці не вийшло з того нічого.

Реєструючи отсі дані до історії українського професійного руху, вважаю своїм обовязком згадати про моральну, а нераз і матеріяльну допомогу тих, які по свому ідейному світогляді здалека стояли від клясового соц. робітничого руху, а проте підтримували його змагання. Були це пок. посол. о. Фолис, нотар В. Лукич-Левицький (робітників у винницькій фабриці тютюну), дир. Нестор Пшепюрський (українських залізничників у Львові) та з „Дністровиків“ пок. Яворівський, Яремкевич, Пак і Чума.

Польсько українська війна знищила українські автономні професійні організації, влада їх розвязала, а польське робітництво помогло зльокавтувати їх членів. Найсильнішу українську професійну організацію залізничників та її членів знищили самі польські залізничники-соціялісти.

На іншому місці розповім може колись про ролю та участь українських залізничників у листопадових днях 1918. р. та в пізніших подіях.

Підходячи до сумної нашої дійсности та справи професійних організацій українського робітництва, то — не пересуджуючи справи — зазначу тільки, що поворот на старі позиції, себто творення давнього типу члена професійної організації серед українського робітництва нині є нереальний і неможливий, бо анаціональність серед українського робітництва зліквідувало раз на все само життя. Серед українців національна свідомість зросла. Серед польського робітництва, і то соціялістичного, закорінився глибоко примат тотальности польської держави і нечуваний шовінізм. В польсько українській війні, в щоденному сучасному житті найбільше вороже поставилось до українського робітництва польське соціялістичне робітництво. Це факт, що його годі заперечити. Життя перечеркнуло багато старих ілюзій і з цим треба числитись. Кипить зоольоґічна боротьба за життя і смерть і чи хто хоче, чи не хоче — природним інстинктом самозбереження мусить боронитись, або добровільно національно згинути. Іншого виходу нема.

Інша річ, що труднощі тої оборони дуже великі. Справи організації українського робітництва не розвяжемо одним махом. Ми навіть докладно не зясовуємо собі ще як слід ні терену, ні сили та числа нашого робітництва. Тому треба негайно перевести в першу чергу статистику наших робітників: 1) по професіях, 2) зорганізованих, 3) незорганізованих, 4) занятих у своїх, 5) занятих у чужих. Щойно тоді можна буде над справою призадуматись та її обміркувати і почати працю з виглядами на успіх.

Проблему безробіття, яка не технічно, а тактично вяжеться зі справою професійних організацій (а яку у своїй статті порушив посол Велканович) справу для нас теж дуже важну, обговорю в окремій статті.

А. Чернецький.

[1]) А. Чернецький: До історії українського професійного руху. Календар „Вперед“ на 1920 рік, ст. 35—48.
[2]) 50-ліття Т-ва „Зоря“ 1934. ст. 73.

До Еквадору не пускають комуністів.

ЖЕНЕВА, 28. 11. КАП. Міністер закордонних справ Еквадору заборонив консулям давати вїздові візи особам, які є відомі з комуністичних переконань або які проповідують крайні ліві теорії. Уряд заборонив пускати комуністів до еквадорських пристаней і наказав якнайскоріше видалити з держави людей, що займаються комуністичною пропаґандою.

—o—

Після японсько-німецького договору.

Женева, 24. листопада 1936.

Цікаво, що ще нині деякі державні мужі, які намагаються стримати могутній потік політичних подій в Европі, звертаються до Ліґи Націй. Голова мадридського уряду, що перебуває вже у Валенсії, Ляр́ґо Кавалеро, звертається з листом до Секретаріяту Ліґи Націй, який не поспішає його оголосити. Англійські лейбуристи жадають також, щоб скликати Ліґу Націй, нехай ратує, що можна. Московська преса обіцяє боронити Женеву від „фашистів“, сподіваючись, що московському урядові по-

щастить при цій нагоді знайти вихід з ізоляційного кола, яке все щільніше затягається довкола СССР.

Тимчасом одна по другій проходять помимо Ліґи Націй події, до яких вона повиннаб заняти становище. До тижня входять у життя рішення, над якими в Женеві радились би і сперечались би місяцями, намагаючися даремно втиснути політичне життя Европи у Прокрустове ложе женевських норм і теорій. Який галас счинився би, наприклад, у Женеві, і який заколот повстав би в Европі, колиб на денний порядок Л. Н. поставити хоч би таке звичайне й ясне питання, як скасування версайських обмежень у справі плавби по німецьких ріках. Як розпалились би пристрасті і як загострилась би загроза війни, колиб зборам Л. Н. довелося обговорювати справу визнання національного уряду Еспанії Італією та Німеччиною. А вже Японія й Німеччина, які заключили протисовітський союз, ледви чи булиб тепер утрималися в Л. Н., якщоб не були відтіля виступили ще давніше.

Ця справа, щоправда, торкається Ліґи Націй, тепер лише посередньо, бо зі заінтересованих сторін лише СССР є членом Ліґи, але в політичних колах Женви вона відсунула навіть на другий плян таку пекучу справу як еспаська війна. Зрештою й еспанська війна і німецько-японське порозуміння мають ту саму політичну основу, боротьбу проти московського імперіялізму. Те, що діється тепер у межах нещасливої Еспанії, на сході Европи та на Далекому Сході, є лише ріжними щаблями у розвитку того самого політичного процесу. Це розуміють очевидно і в Льондоні і в Женеві, хоч і думки з цього приводу досить відмінні. Коли „Таймс“ все ще обстоює традиційну анґлійську політику рівноваги протилежних таборів держав, навіть у тому випадку, коли до одного з цих таборів належить Москва, то „Журналь де Женев“ приходить до переконання, що до московського уряду загальної мірки прикладати не можна. Редактор Бріке пише між іншим: „Німеччина й Японія будуть від тепер обмінюватися своїми політичними та мілітарними відомостями про СССР, та деякими технічними таємницями; вони обопільно постачатимуть зброю у випадку, коли одна з держав буде воювати зі Совітами... Італійська преса поставилась прихильно до цього німецько-японського порозуміння і це занепокоїло Льондон“. Далі автор висловлює думку, що Італія стримується покищо приступити до протибольшевицького порозуміння між Берліном та Токіо, щоб не погіршувати анґльо-італійського порозуміння на Середземному Морі. Він уважає, що в разі збройного конфлікту у Східній Европі Японія не моглаб лишитися невтральна: „Успіх СССР був би для неї нещастям. Колиб Японія перебрала дуже точні зобовязання, то це очевидно значилоб, що вона вважає цей конфлікт за неминучий... Найкращим засобом як уникнути війни викликаної ідеольоґічним конфліктом, булоб перешкодити СССР внести заколот і революцію до інших держав через діяльність III. Інтернаціоналу. При цій нагоді слід згадати, що й Черчіль у своїй промові з 6. листопада ц. р. скинув на Совіти відповідальність за ситуацію в Еспанії. Якщо Москву не примусять поважати Х. статтю Ліґового пакту, небезпека істнуватиме далі“.

Московська преса дуже огірчена тим, що

й Іден відповідаючи на напади комуністів заявив, що є держава більш відповідальна за події в Еспанії ніж ті, на які нападають комуністи. Розчарування московського уряду тим більше, що Блюм без Англії свого становища супроти Еспанії змінити не зважується. Заслуговує на увагу також і той факт, що секретар Ліґи помітив, як пересунувся центр політичних сил Европи до нового угруповання національних держав. І лише це може бути запорукою миру в Европі. Визнання нового національного уряду Еспанії Німеччиною та Італією попередило проголошення совітської Катальонії. Французьке громадянство доходить до переконання, що комуністи прийшовши до влади негайно пхнуть Францію до нападу на Німеччину, а це збільшує опір французьких національних партій проти московської акції у Франції. Страх перед війною для Ліґи Націй зовсім не новий. І можна думати, що п. Літвінов знайде при найближчій сесії в Женеві зовсім не ту атмосферу, до якої він був звик.

М. Данько.

З українського життя в Румунії.

ВІСТИ З БУКОВИНИ.

Чернівці, 23. XI. 1936.

Арештування селян.

Як відомо ,арештовано кількох селян із м. Борівців, Веренчанки, Шишківців та Оршівців, тому, що „заохочували своїх знайомих читати та передплачувати українські часописи“.

Діяльність черновецьких товариств.

Одною із найчинніших українських установ на Буковині є співоче т-во „Буковинський Кобзар“. Нема місяця, щоб це рухливе Т-во не дало власного концерту, театральної вистави, або не співпрацювало з іншими нашими товариствами. В останньому часі „Кобзар“ співпрацював із „Жіночою Громадою“ (Вечір Хризантем) та із Кураторією греко кат. церкви (вистава песи „Лебідка“).

Не менше діяльним т-вом є „Міщанський Хор“, що зорганізував попис своїх членів (співи, декламації та драмат. картина „Памятні могили“ Б. Мартиневича) та дбає про виховання міщанської молоді в національнім дусі.

Колись таке діяльне просвітне Т-во „Українська Школа“, обмежило тепер свою діяльність

Д-Р МИХАЙЛО ДРАҐАН.

VIII. ВИСТАВА А. Н. У. М.

(Докінчення.)

III.

Дуже помітно розвивається **Музика Ярослава** і залюбки переводить ріжні технічні спроби. Навіть у тепер виставлених 6 речах маємо 4 техніки (темпера, олій, енкавстика, малюнок на шклі). Кожна з технік має свої мистецькі ефекти і авторка вміє використати їх до своїх мистецьких задумів. Спеціяльно треба виріжнити її „Акт“ і „Портрет Л. С.“, — обі речі роблені певною рукою, відважно і свобідно. В „Акті“ знаменито передано шкіру тіла. Цікавими є також її перші в нашому мистецтві малюнки на шклі (дзеркалі), що навязують до відомих гуцульських ікон на шклі. Ця техніка вимагає великої уваги, бо тяжко на цих речах переводити поправки. Музикова збогатила цю стару техніку багатством барв і дійсно осягнула цікаві ефекти. Спеціяльно приємна є її мертва природа з овочами.

Осінчук Михайло, що спеціяльно посвятив свою творчість поліхромії наших церков і осягнув на цьому полі безконкуренційний тепер рівень, (недавно бачили ми його поліхромію у візантійському стилю в Поториці коло Сокаля — вона дійсно високо мистецька), — це також великий знавець мистецьких технік. А спеціяльно темпера це його стихія. На виставі маємо його чотири голови: три портрети і одну головку янгола. Головка янгола з надземним настроєм і подихом, що віє на нас із старих наших ікон.

Перфецький Леонід виставив ескіз до декорації палати неґуса „Битва під Адуею“, який зовсім оправдує мистця, як найкращого нашого баталіста. Одночасно находимо в автора великий декоративний змисл. Макети декорацій до „1001 ночі“, хоч здеформовані дещо підчас почтової пересилки, повні нового чару для сцени.

Сельський Роман теж дуже помітно розвинувся. Ми завсіди бачили в ньому одного з незвичайно інтеліґентних мистців. Спеціяльно у кольориті мистець дійшов до фінезії. Його темперові пейсажі такі насичені ліричною поезією, що годі від них відорвати очі. Одночасно під оглядом стилю мистець відійшов дещо від сюрреалізму у сторону безпосереднього відчування явищ. Але його колишній сюрреалізм навчив його тих незвичайних барвних ефектів і простоти форми.

Сорохтей Осип найкраще зарепрезентувався в акварелях. Його глибоко експресійні речі це „Зняття з хреста“ і „Тайна вечеря“. В обох речах експресія посунена до глибокої релігійної містики. Цей експресійний підхід дійсно найкраще надається до релігійних картин.

Холодний Петро (син) виставив серію ґвашів. Всі речі виконані з дуже добрим відчуттям рисунку і форми. Можнаб їм лише закинути дещо одноманітний підхід до сюжету. Більш індивідуалізований підхід був би їх збагатив.

Другий баталіст **Іван Іванець** вміло добуває у своїх картинах рух: боєвий запал нервовими імпресіоністичними мазками пензля.

Пейсажі **Іванцева Дениса** мають соковитий багатий кольорит і роблені з розмахом. Як мистець ще дещо попрацює над формою, щоб її подати в більше зорґанізованім вигляді, тоді будемо мати в ньому зовсім доброго мистця.

Тяжка недуга не дозволила **Павлові Ковжунові** виставитись з відповідними для нього зразками його знаменитого ґрафічного мистецтва. З виставлених річей „Пеґази“ мають всі найкращі прикмети авторового стилю, досконалий рисунок, кріпко збудовану композицію і педантичне виконання.

На спеціяльну увагу заслуговують ще безконкуренційні карикатури **Е. Козака.** Дійсно мистець має вроджений талант карикатуриста із невичерпаним запасом задумів і досконалим чуттям підмічувати характеристичні риси обличча.

На виставі представлена також **Марія Дольницька** одною емалією. Вона нині наша єдина цього дорогого мистецтва практикуюча емалієрка.

Окрему ґрупу творять молоді мистці, що студіюють у Варшаві (Баляс, Гавран, Ганкевич, Ґалиш, Доманик, Кузьмович, Манастирський, Петрушевич, Яцкевич і Шостак). Як на перший раз їх праці зовсім задовільні, хоч усім ще треба попрацювати. Спеціяльно вибивається своїми першорядними ґрафічними роботами

над збиранням видавничого фонду. Виділ задумує видати читанку та з цією думкою часто відкликується до громадянства. Дивно, що буковинський загал, який так щедро жертвував на „загратичні“ цілі (Музей Визвол. Боротьби у Празі, Український Педагог. Інституту і т. д.) не відповідає на розпучливі заклики т-ва „Українська Школа“.

Друге просвітне т-во „Українська Бесіда“, яка ще має можливість працювати на Буковині, находиться далі в тім самім застою, що й перед роками. Виділ, правда, молодий, але „рутенська вдача“ стара. Легко орудувати запозиченими „ідеольогічними“ фразами, легко осуджувати діячів від дрібної роботи і так зручно скривати свою неміч аргументом „стану облоги“

Два ювилеї.

Майже непомітно минули 40-ві роковини двох українських установ, які тепер істнують тільки як спогади добрих часів.

Минуло 40 літ від заснування першої української гімназії в Чернівцях. По війні зрумунізовано ступнево гімназію, чи то зменшуючи години з українською викладовою мовою чи через „виміну учеників“ (українські діти перенесено до чужих гімназій, а чужими виповнено кляси колишньої української гімназії).

Треба згадати, що окрім офіційної румунізаційної політики черновецького шкільного інспекторату вславився своїми особливими подвигами повоєнний директор цієї „української гімназії“ — принагідний патріот проф. Тудан. Дарма, що походив із української селянської родини, проф. Тудан ставши директором „гадючого гнізда“ (так називав він свою школу) ревно переслідував рідну дітвору. Кілько то учнів „вилетіло“ через приналежність до „ірредентистичних“ середньошкільних організацій „Пороги“ та „Кубань“, або через відвідування українських театральних вистав та спортових змагань „Довбуша“. Як далеко доходив у своїх звичках цей „малий сатрап“ — так його називали наші професори — видно було із його обіжників та кар, супроти його учеників, які говорили або співали по українськи.

Проф. Тудан заспокоївся аж тоді, коли знесено і ту одну годину надобовязкового навчання української мови та введено на її місце румунську мову, навіть для навчання релігії!

З нагоди 40-літніх роковин можна хіба на пальцях почислити тих професорів та учнів, що вписані ще як „рутені“, тої колись такої славної української гімназії.

Другий невеселий ювилей це 40-літні роковини „Руської Каси“, першої української установи з обм. порукою на Буковині. До заснування цієї цінної економ. установи причинився буковинський діяч Іл. Окуневський. По довголітній діяльности, „Руська Каса“ стала копоеративою та ввійшла як член новствореного „Союзу Українських Хліборобських Спілок“ (т. званої „Селянської Каси“). До піднесення цієї мережі кооператив та зокрема до розбудови „Руської Каси“ у значній мірі причинилися: акад. проф. С. Смаль Соцький, В. Ясеницький та Е. Пігуляк. По війні „Руська Каса“ перетворилась у „Кредитовий Банк“, що в останньому часі обмежив свою діяльність через загальну фінансову скруту та відому „конверсійну реформу“ довгів.

УКРАЇНЦІ В БЕСАРАБІЇ.

Бесарабські українці зорганізовані тільки в кількох місцевостях, де перебувають свідомі одиниці, яким не загрожує ані „стан облоги“, ні гризня, що так часто трапляється посеред „свідоміших“ буковинців.

Завдяки постійним заходам пп. І. Гаврилюка та Суденка виставлено у невеличкій бесарабській місцевости Шабо (що вже має власний „Нар. Дім“ та свою книгозбірню) песу „Помста“ Суходольського. Коли порівняти цю місцевість із більшими буковинськими містечками та селами (де перед війною велася основна організаційна робота по читяльнях та „Січах“), а де тепер нема ні власного Нар. Дому, ані читальні, ні театрального гуртка — то із радістю витаємо успіхи наших братів із Бесарабії.

УКРАЇНЦІ У БУКАРЕШТІ.

Ще в минулому році відмітили ми в „Ділі“ конечність зорганізувати українську кольонію в Букарешті, що збільшується все новим напливом буковинських та бесарабських українців.

Цей погляд приняло тепер і українське студентське Т-во „Буковина“ у Букарешті, що саме веде і наради, якби створити одну окрему секцію для нестудентів, щоб у цей спосіб притягнути ще відсталих, незорганізованих українців.

На 1. XI. відбулося в новій домівці „Буковини“ „Свято Листопада“, де були присутні й чужинці.

На 5. XII. українська кольонія в Букарешті спільно приготовляє св. Миколая і на 12. XII. Свято Франка.

(0)

В. Баляс. Українське мистецтво буде мати в ньому новий графічний талант. Олійні речі його ще дещо нерівні, всеж є там і речі зовсім цінні, як „Ескіз до композиції“ і „Пейсаж“.

Найсильніший в олійних речах є **Манастирський Витовт.** Він має добре відчуття кольору і малярський розмах. Індивідуальний підхід до сюжету це також цінна його прикмета. На перше місце вибиваються „Портрет“, „Баба“ і „Мертва натура“.

Добрими його конкурентами є **Гавран, Ганкевич, Доманик і Петрушевич,** кожен із завдатком свого стилю. А почуття стилю це вже багато. Спеціяльно портрети Ганкевича і Петрушевича відзначаються добрим рисунком, згармонізованим кольоритом і навіть деякою психольогічною інтерпретацією портретованих.

Кузьмович Теофіль має добрий декоративний змисл. Його проекти килимів (два фігуральні і один геометричний) можуть задоволити вибагливі вимоги.

Треба сподіватись, що й інші варшавські мистці підтягнуться згодом до рівня своїх товаришів. Поява нових талановитих мистців, що поважно підготовляються до мистецької праці є явищем дуже потішаючим. Не зважаючи на несприятливі для мистецтва умовини розростаємось в мистецтві вширш і вглиб.

*

Справлення помилок: У попереднім фейлетоні просимо справити: Гординський Ярослав на Святослав і в уступі про Кульчицьку: „повні прекрасних творів природи“ на „повні прекрасних чарів природи“.

ВОЛИНЬ У СВІТЛІ ЦИФР.

ВІРОІСПОВІДНІ І НАЦІОНАЛЬНІ ВІДНОСИНИ У ВОЛИНСЬКОМУ ВОЄВІДСТВІ.

Відомий український громадянський діяч на Холмщині і Волині та колишній секретар УПР п. Володимир Косоноцький помістив у тижневику „Бюлетин Польсько-Українські“ з 22. ц. м. (ч. 47) статтю п. н. „Населення Волині“, це подав стан віроісповідних і національних відносин на Волині на основі статистичних даних загального спису населення з 30. вересня 1921 р. і 9. грудня 1931 р. Тому подаємо її в перекладі майже в цілости враз з деякими його заввагами щодо першого і другого загального спису населення. І так при першім загальнім списі населення — списові аркуші не признавали назви українець — українська мова, лише назву „русин“. Тому то автор цілком слушно зідентифікував обі ці назви. Далі автор підкреслив, що дрібніші віроісповідання (уніяти, сектанти і т. д.) і народи (росіяни, німці, чехи і т. д.) в публікації „Загальний спис населення з 9. грудня 1931 р.“ рідко коли мають окремі рубрики і підтягнені під рубрику „інші“, тому точне обчислення їх неможливе.

ЗАГАЛЬНЕ ЧИСЛО НАСЕЛЕННЯ.

На просторі 11 повітів волинського воєвідства було **дня 30. вересня 1921 р. 1,569.559 мешканців** (по містах — 181.450 і по селах — 1,388.109), а **дня 9. грудня 1931 р. — 2,085.574** (по містах — 252.524 і по селах — 1,833.050). Загальний приріст осягнув 516.015 (по містах — 71.074 і по селах — 444.941), себто 32,9% населення з 1921 р. Одначе природний приріст за цей час осягнув лише 25,2% (на основі публікації Головного Статистичного Уряду п. н. „Складники приросту населення 1921—1931“), себто 396.135. Отже надвишка населення за 10 років у волинському воєвідстві дійшла до 119.880 осіб. Сюди слід зачислити ще утікачів зі світової війни, які вернулися до краю по загальнім списі 1921 р. і осадників, кольоністів та урядовців з інших воєвідств.

ВІРОІСПОВІДНИЙ СТАН ВОЛИНСЬКОГО ВОЄВІДСТВА.

Православні. В 1921 р. на терені воєвідства було **1,170.918 (74,6%) православних;** а в **1931 р. — 1,455.882 (69,8%),** себто загальний приріст дійшов до 284.964; тимчасом природний приріст православного населення мусів дійти за цей час до 292.671; отже „недобір“ („еміґрація“) православних у цілому воєвідстві сягає 7.707 осіб. Цей „недобір“ я в дійсности далеко більший, бо велика частина „утікачів“, що прибули на Волинь по першім списі, належала до православних. У кожному випадку мусимо ствердити, що православні на Волині стратили значну частину своїх вірних на користь сектантів та уніятів (як побачимо нижче — при рубриці „інші“ — втратили вони 42.000).

Римокатолики. — В 1921 р. було їх 179.935 (11,5%), а в 1931 р. — 327.856 (15,7%), себто загальний приріст сягав 147.921; тому що природний приріст за цей час дійшов до 47.019, ствержуємо „надвишку“ римо-католиків на 100.902 (56,1% рим.-кат. населення в 1921 р.). Тому що „шематизм римо-католицької Волинської Дієцезії“ не виказує більших переходів до костела з інших віроісповідань, мусимо прийти до висновку, що „надвишка“ римо-католиків дійшла внаслідок напливу урядовців (державних і приватних), осадників і кольоністів. Найбільшу надвишку обсервуємо в повітах: ковельськім (+ 102,3%), горохівськім (+ 78,2%), сарненськім (+ 87,5%) і володимирськім (+ 68,2%). Слід підкреслити, що майже третина цієї „надвишки“ припадає на міста (+ 32.501) і сягає + 130.1% римо-кат. населення тих міст у 1921 р.

Жиди. — В 1921 р. жидів (мойсеєвого віроісповідання) **було 178.277 (11,4%), в 1931 р. 207.792 (10%),** себто загальний приріст дійшов до 29.515 осіб; тому що природний приріст населення мойсеєвого віроісповідання дійшов до 45.444, констатуємо „недобір“ (еміґрацію) жидів на 15.929 осіб. В цілому воєвідстві обсервуємо незначну „надвишку“ жидів лише у двох повітах (володимирськім і дубенськім), а з 9-ох повітів вони еміґрують і то в доволі великому числі (рівенський повіт — 20,5% в 1921 р.; ковельський — 18,6%; здолбунівський — 17,6%).

Інші. Вірних інших віроісповідань було в 1921 р. уже 94.044 (4,5%), з того євангеликів — 50.895; загальний приріст — 53.615, а „надвишка“ осягнула 42.614 осіб. Якщо відокремимо євангеликів, то сектантів та уніятів у 1921 р. було ледви 992, а в 1931 р. — 43.059, себто їх число збільшилося на 42.067 осіб. Ось так можна ствердити, що православні втратили понад 42.000 осіб на користь уніятів, сектантів та атеїстів.

НАЦІОНАЛЬНИЙ СТАН ВОЛИНСЬКОГО ВОЄВІДСТВА. — ЗРІСТ НАЦІОНАЛЬНОЇ СВІДОМОСТИ УКРАЇНЦІВ НА ВОЛИНІ.

Українців було в 1921 р. **1,076.250 (68,6%),** а в **1931 р. 1,418.324 (68,0%),** себто загальний

приріст осягнув 342.074 осіб, якщо взяти під увагу природний приріст (269.372), ствердимо надвишку українців +72.701. Звідкіля повстала ця надвишка? Отже підчас першого спису понад 67.000 православних подалося за поляків і росіян, а при списі в 1931 р. таких осіб було вже лише 10.000 (православних було 1,456.000, українців — 1,418.000 і православних чехів — 27.000), себто 57.000 вернулося до української нації; решта 15.000 „надвишки" — це уніяти і сектанти українці. **Ось так бачимо, що національна свідомість українців на Волині дуже зросла.**

Поляків у 1921 р. було 263.528 (16,8%) осіб, а в 1931 р. — 346.640 (16,6%), себто загальний приріст осягнув 83.112; якщо взяти під увагу природний приріст (68.358), стверджуємо надвишку + 14.754 осіб. Цю надвишку завдячують поляки виключно містам, які дали + 28.998 поляків, зате села виявляють „недобір" — 14.244 поляків. В 1921 р. було 179.935 римо-католиків, а в 1931 р. — 327.856; зате поляків: у 1921 р. — 263.528, а в 1931 — 346.640. **Отже доходимо до висновку, що з інших віросповідань подалося за поляків підчас першого спису — 83.593 особи, а підчас другого спису вже лише 18.784.**

Жидів перший спис виказав 164.789 (10,5%), другий — 205.545 (9,9%), себто загальний приріст осягнув 40.756; якщо взяти під увагу природний приріст (42.037), ствердимо „недобір" жидів на 1.284. При обговорюванні віроісповідного складу підмітили ми „недобір" осіб мойсеєвого віроісповідання на — 15.929, а „недобір" жидів сягає лише 1.281; **цей факт можна вияснити так, що частина жидів підчас першого спису подалася за поляків; а при другім списі призналася до жидівства.**

Інші. До „інших" зачислено в 1921 р. 64.992 особи (4,1%), а в 1931 р. — 115.065 (5,5%). Між ними находимо німців, чехів, росіян, „русскіх" і т. д. У 1931 р. німців було 49.404, чехів — 27.600. Решта припадала на росіян, „русскіх" та на інші дрібні національности.

Щоб зясувати собі національний і віроісповідний стан населення волинського воєвідства на день 1. січня 1936 мусимо додати до вислідів спису населення з 9. грудня 1931 р. природний приріст за 4 роки. Цей приріст згідно з даними Головного Статистичного Уряду сягав: **для православних — 6.17%; римо-католиків — 5,21%; жидів — 3,75%; евангеликів — 2,23 .**

Ось так стверджуємо, що в січні 1936 р. було: православних — 1,545.710, римо-католиків — 344.940, жидів — 215.590; евангеликів — 52.120; уніятів, сектантів та атеїстів — 45.710.

Українців — 1,505.850, поляків — 364.710; жидів — 213.270; німців — 50.530; чехів — 29.310 та інших (росіян, „русскіх" і т. д.) — 40.400.

Разом на 1. січня 1936 р. населення Волині сягало 2,204.070 осіб.

В обороні рідної землі.

ВЕЛИКЕ ВІЧЕ В ТЕРНОПОЛІ.

Заходом Повіт. Комітету УНДО в Тернополі скликано на день 25. листопада велике протестаційне віче в салі „Міщанського Братства" в год. 12. вполудне. Прибули міщани і селяни з найдальших сіл тернопільського повіту. Замісць запрошеного і перешкодженого посла Целевича виголосив реферат про злиденне положення українського села й нову парцеляційно-кольонізаційну політику уряду посол Болюх. Присутні одноголосно ухвалили протикольонізаційні резолюції. В одній резолюції висловлено протест проти большевицького терору на Україні. Відспіванням національного гимну закінчено віче.

ПОВІТОВА НАРАДА В ЛЮБАЧЕВІ

Дня 31. м. м. відбулася у Любачеві під проводом м-ра Теодора Кульчицького повітова нарада. Заступлених було на нараді 24 сіл любачівського повіту в числі до 200 делегатів. Взяла в них участь доволі численно також українська інтелігенція. Реферат про земельну справу і наше сучасне положення виголосив пос. д-р Роман Перфецький, у дискусії забирали голос: пп. Микола Кравс з Любачева, Володимир Прендяк з Любачева, Дмитро Гладкий з Коровиці, м-р Теодор Кульчицький і д-р Юлій Дякунчак з Любачева. По дискусії ухвалено одноголосно відповідні резолюції та рішено відбути в земельній справі окружні віча в Чесанові, Дикові, Олешицях і Брусні і на закінчення повітове віче в Любачеві.

ПОВІТОВЕ ВІЧЕ В ЖОВКВІ.

Дня 20. ц. м. відбулося в Жовкві повітове віче в земельній справі. Присутніх було к. 150 осіб, переважно селяни і міщани. До президії вибрано о. Івана Кобата з Мервич, секретарем інж. Теодора Залуцького з Жовкви. Реферат про земельну справу виголосив пос. д-р Роман Перфецький, у дискусії забирали голос пп.: о. Іван Кобат з Мервич, інж. Теодор Залуцький з Жовкви, Василь Скіра з Мокротина, Стефан Татух з Мервич, Михайло Недовіз з Передримих Вел., Василь Яремко з Купич-Волі, Теодор Ситко з Крехова і д-р Іван Романків з Жовкви. Ухвалено одноголосно резолюції та вибрано Повітовий Комітет, який має занятися скликанням у Жов-

Зміняють календар юліянський на григоріянський.

„Український Місіонар", що виходить у Бразилії, повідомляє, що оо. Василіяни в Бразилії (інших греко-кат. священників там нема) за дозволом нашої духовної влади вводять з днем 1. січня 1937 р. у всіх греко-кат. церквах богослуження на основі календаря григоріянського, замісць дотепер уживаного юліянського, значить: переходять на новий календар.

При цій нагоді пригадаємо, що греко-кат. парохія при церкві св. Варвари у Відні ввела ще перед кількома роками богослуження для своїх вірних на основі обох календарів: григоріянського і юліянського. У практиці це виглядало так, що вірні мали змогу ходити на богослуження тоді, коли мали час і змогу.

У Варшаві в церкві оо. Василіян при вул. Медовій йдуть богослуження на основі календаря григоріянського.

М. РУДНИЦЬКИЙ.

Літературний дебют Масютина.

Трапилась нагода звернути увагу на повість, яку можна вважати за одну з найцікавіших появ наших останніх літ. Як і в неодному іншому напрямку, зробив нам несподіванку наскрізь оригінальний і самостійний мистець, Василь Масютин — цим разом як письменник. З огляду на те, що його повість „Два з одного" появилася в бібліотеці „Діла", краще булоб на якийсь час залишити її оцінку ширшій громаді; та заки ще встиг появитись другий її том, уже один ревний орган, що проявляє подиву гідну обєктивність в оцінці літературних явищ „почувався до обовязку перестерегти наше громадянство" перед повістю Масютина, в якій не вмів найти нічого іншого, крім „душевної гнилі".

Масютин, чи не перший у нас дав фантастичну повість у дусі Велса. Подія, що лягла в її основу — неймовірна, а проте вона приваблює увагу не тільки читача, але й неодного ученого: чи не можнаб більші частини орґанізму відроджувати так, як відроджуємо, прищіплюючи на тілі, деякі незначні його кусні. З одної людини, перерізаної на половину, сміливий дослідник робить дві; із тої частини, де переважають більше матеріяльні людські орґани, виросла людина з чисто змисловими нахилами, з більше одуховленої — та сама людина розвинула в собі природні завдатки понадзмислових змагань. Автор виводить перед нами вчинки тих двох людей, вигодованих з одного — та їх нахили, розвинені у двох зовсім протилежних напрямках. Тому, що маємо до діла з напів лябораторійним препаратом, бачимо, як усе те людське, що колись було зрівноважене в одному орґанізмі двома первнями, які доповнювали один одного, тепер вироджується.

Масютин — реаліст і старається змалювати свої дієві особи так, щоб ми забули про фантастичний засновок, з якого він вийшов. Подекуди читач хотів би більше фантастичного елементу, більше неймовірних ситуацій і несподіваних конфліктів. Увесь процес експериментації і поодинокі сцени, де треба показати перевагу матерії над духом — не дуже приємні, але без них ми не малиб запаху лябораторії, ні відповідного контрасту до духових поривів.

Хто вміє читати літературні твори, не матиме сумніву щодо провідної думки повісти: — таке лябораторійне людське зліпище розсипається на всі боки тому, що нема в ньому духового осередка. Масютин — людина наскрізь релігійна; є в його книжці сторінки, яких не напише ніколи професійний кадильник, хочби десять літ виписував статті на тему релігійности та моралі. Коли треба шукати анальоґічних прикладів такого містичного реалізму, то має їх багато европейська література: в Барбея д' Оревілі, Гюісманса чи Ле Бльоа; у цих стовідсоткових католиків найдете сцени вдесятеро брутальніші.

Нема сумніву, що Масютин не писав своєї повісти ні для молоді ні для хуторян. Масютин іде за добрими зразками европейських письменників, узяв добре передуману ідею і пробував її перевести як людина, що вміє володіти пером і знає, чого хоче. Всі виведені ним постаті — живуть; навіть тоді, коли він їх свідомо механізує, надає їм відповідну ґримасу. Численні розділи й епізоди сходяться концентрично в головних пунктах, де бачимо вплив двох героїв, пів-Гомункулюсів, на їх оточення. Неодин з нас може поставити собі питання: чи доцільно було таку фантастичну тему доповнювати малюнком конспіративного політичного життя і звертати її в той бік, що вводить щораз то нові мотиви? Та хто зна, чи деякі читачі не будуть найбільше заціклавлені саме останньою частиною повісти, повною революційно-патріотичного подиху.

Хто знає великих сучасних повістярів, зрозуміє, як сильно могла заважити на Масютині та модерна психольоґічна метода, що часто розбиває дію на відорвані епізоди і переживання героїв відтворює так, якби ми самі мали щойно зрозуміти їх зміст. Наш пересічний читач не швидко звикне до Т. Манна, Унамуна, Гакслея або Дос Пассоса. Коли прирівняємо інтелектуальний багаж, з яким приступають у нас до повістей та оповідань наші автори, з тим досвідом і виробленим звязким стилем, який має Масютин — стає ясно, чому його твору можуть у нас не розуміти.

Інколи прокидається серед нас теж питання: чи не можнаб дечого з нашої найновішої літератури перекласти на чужі мови? Коли є в нас такі твори, то не багато з них моглоб своєю зрілістю рівнятись із повістю Масютина.

кївщині дальших віч у земельній справі. До цього Комітету ввійшли: д-р Іван Романків, о. Іван Кобат, Андрій Ковальський, Андрій Галапас, інж. Теодор Залуцький та Микола Босак.

ПОВІТОВЕ ВІЧЕ В ТУРЦІ Н. СТРИЄМ.

Дня 23. ц. м. відбулося в Турці н. Стр. у салі Філії „Просвіти" повітове віче, скликане П. Нар. Комітетом. Проводив у заступстві хорого голови ПНК д-ра Мирона Кондрата член ПНК Марців, секретарював п. Степан Бандрівський. Присутніх було 123 українських громадян з 29 громад. Від Української Парляментарної Репрезентації земельну справу реферував посол Гринь Тершаковець, реферат п. н. „Небезпека комуністичної пропаганди та боротьба проти комунізму" виголосив ред. Зенон Пеленський. У дискусії забирали слово присутні селяни і священики та кількома наворотами посол Тершаковець. Віче приняло одноголосно відповідні резолюції, опісля висловило довіря проводові УНДО й УПР.

—о—

Економічний огляд.

Українська хроніка.

ГОСПОДАРСЬКІ Й ІДЕОЛЬОҐІЧНІ ТЕЧІЇ СЕРЕД УКРАЇНЦІВ.

У рямцях викладів Т-ва Українських Кооператорів у Львові виголосив сен. Луцький 6. ц. м. реферат на тему „Кооперативний і приватницький світогляд", доповнений 22. ц. м. коррефератом В. Несторовича. Обі прелекції викликали живу виміну думок численно зібраних слухачів, що свідчить про велику актуальність теми.

Польська хроніка.

ЧИ ЙДЕМО ДО ТРІВКОЇ ГОСПОДАРСЬКОЇ ПОПРАВИ?

Таке питання поставила в заголовку одної своєї передовиці „Ц. Ґазета Гандльова". Автор твердить, що теперішні статистичні цифри дають право до вдоволення: всі числа продукції, обороту, збуту і затруднення зростають. Польща є тепер на звишковій хвилі, поправи не можна заперечити. Діло тільки в тому, чи вона трівка? Обмірковуючи завваги Інституту Конюнктури до оголошених ним індексів продукції, збуту краєвого і закордонного, затруднення, тощо, автор висказує велику непевність щодо трівкости конюнктури в Польщі. Вона зявилась під посереднім чи безпосереднім впливом девізової реґляментації. Про це говорять виразно завваги Інституту Конюнктур. „Одним із чинників оживлення були інвестиції (особливо будівельний рух) і громадження запасів зі страху перед девалюацією". Іншим чинником була „девізова реґляментація і припинення трансферу", бо суми, які передтим ішли на сплату закордонних довгів чи тезавризації, можна було вжити на публичні і приватні інвестиції. Врешті також чинником поправи була „звишка привозових продуктів не тільки через звишку на світовому ринку, але теж через обмеження ввозу".

Зовсім інше питання, чи „Два з одного" будуть подобатись у значінні популярному. Такий твір вимагає деякого зусилля, зацікавлення темними сторінками людської психольоґії. Всесвітня повість має таких творів чимало і коли ми так мало її знаємо, то може одна з причин саме в тому, що твори найбільших повістярів домагаються від читача аналоґічних духових потреб, з яких ці твори зродились.

І в наших мистців — Мирного, Франка, Коцюбинського чи Стефаника є сторінки не зовсім запашні — брутальні, коли не відразливі, тому, що надто живо нагадують деякі сторінки життя, на жаль, аж надто правдиві.

Дуже похвальне завдання взяли у нас на себе критики, які хотять охоронити громадянство перед розкладом і моральною індиферентністю. А проте цього завдання не зможуть вони виконати якслід, коли свою службу розумітимуть як цуцики, що тільки лають на сусідів, присідають на задні лапки перед своїми хлібодавцями (ставлючи їх нераз у незручну ситуацію) і винюхують навіть на найчистіших дорогах — тільки нечисть. Замісць підсувати чужим творам нечисті думки та мотиви, лаятись і вживати епітетів бульварної преси, краще булоб, якби на сторінках тих органів ми могли побачити зразки, як повинні виглядати справді моральні та релігійні твори.

Масютин дав повість, у яку вложив не тільки своє солідне знання і справжній талант, а й надихав її глибоко релігійною вірою, незрозумілою для деяких новонавернених митарів і фарисеїв.

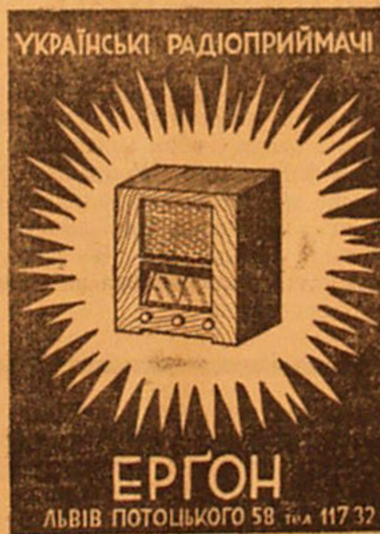
ТРИ ҐРУПИ ВАЛЮТОВИХ РЕВІЗІОНІСТІВ У ПОЛЬЩІ.

Девалюаційна дискусія в Польщі ще не перевелась і не переведеться так швидко. Деякі елементи атакують валютову політику уряду, вважаючи її крайно помилковою. Варш. „Кур'єр Поранни" пробує представити валютових ревізіоністів без маски, вказуючи на їх партикулярні інтереси. Разом із тим ділить він їх „по професіям" на 3 ґрупи. Для великих обшарників девалюація означає автоматичне віддовження земельних посілостей і вратування їх від примусової парцеляції. Для великих промисловців „елястичний" ґріш став би інструментом експортового дампінґу, який в дійсности перекинув би тягар сфінансування збільшеного експорту на робітників і краєвих консументів з користю для закордону. Третя ґрупа — це спекулянти, що живуть із ріжниці цін і курсів, бажаючи економічний порядок зорґанізувати на зразок льотерії. Всі три ґрупи мають надію девалюаційним заходом покласти край девізовим обмеженням, з реґляментацією і етатизмом. Очевидно „Кур'єр Пор." заявляє, що загал відвертається від невчасних пророків монетарного „лібералізму", вважаючи, що стійкість нац. гроша і в реґляментації оборотів капіталу означає безумовину умовину „Їзди в гору".

Світова хроніка.

ЗОЛОТО І НАЙБЛИЖЧІ ГОСПОДАРСЬКІ ГОРОСКОПИ СВІТА.

В найновішому зшитку місячника „Банк" (за листопад) находимо думки про теперішню

господарську ситуацію світу, двох визначних англійських економістів, а саме Douglas-a Jay'a і І. М. Кейнса.

Дуґляс Джей ворожить Зл. Д. П. Америки, що найближчі 3—4 роки можуть принести їм могутніший розвиток продукції, зисків платень і життевої стопи, ніж той розвиток, що його взагалі колинебудь якийсь край виказав. Але нетільки госп. можливости Зл. Держав такі корисні в майбутности. Теперішнє положення основно відмінне від усього, що існувало від часів, як розвинулись новітні системи банковости і кредиту. Подача золота зросла дуже міцно внаслідок девалюації валют і збільшеної продукції, особливо в Совітах. Небаром останні зможуть експортувати 50 міл. фунтів річно. Колиб „золотий бльок" здевалюував на яких 30%, то це практично рівнялося би подвоєнню золотих запасів у порівнанні з 1929 р. Коли взяти під увагу ще детезавризацію золота, якаб зявилась, можливість дешевого гроша булаб така, як цього не знає історія.

Не менше цікаві є міркування Кейнса.

Великі запаси золота будуть мати в дальших консеквенціях міцний знижковий вплив на процентові стопи. Зате на ціни зріст подажі золота матиме вплив звишковий, причиняючись до відбудови нормальних зисків у міру зросту продукції і до зросту платень. Кейнс обставляє свої міркування осторожними застереженнями і кінчить ось-як:

Значіння великих запасів золота полягає на тому, що вони уможливлюють при помочі більше чи менше ортодоксійних метод приворовні процеси, які самі в собі дуже бажані, і яких певність булаб менша, колиб їх треба було осягати іншими засобами. Муза історії іронічно настроена. Комуністична справність у видобуванні золота може послужити, щоб ще хвилину підтримати капіталістичний устрій.

ЩО ДІЄТЬСЯ З ЕСПАНСЬКИМ ЗОЛОТОМ?

Еспанські події видвигнули низку господарських питань, якими тривожиться закордон, особливо, коли вони дотичать його інтересів. Діло в тому, що Еспанія має багато ріжних зобовязань торговельного і фінансового характеру у закордоні і цей довго мусітиме чекати на їх вирівнання. Можливо, що і взагалі того не діждеться. Це звязане тісно з золотими резервами революційної країни. Тому питання „що діється з еспанським золотом?" набрало великої актуальности.

У швайцарській пресі появилась вістка, що поважні золоті резерви червоний еспанський уряд перевіз морським і воздушним шляхом до Франції і здепонував у великих французьких банках. Тільки частина залишилась у Барсельоні з уваги на поважну загрозу також столиці Катальонії. Фінансові кола англійської Сіті цікавляться, що станеться зі здепонованими у Франції зол. резервами, коли повстанці переможуть. Металь їм повернуть щойно тоді, коли їх визнає світ леґальним урядом. Коли взяти під увагу те, що французький лівий уряд не швидко здобудеться на визнання, треба рахуватись із довгим увязненням еспанського золота навіть по закінченні громадянської війни.

УРЯДНИЧА АРМІЯ В СССР.

Число працівників цілого совітського державного господарства виносить у цьому році 25.7 міліонів мужчин і жінок (в попередньому році 24.7 міл.). Платні цієї робітничо-урядничої армії доходять до 63½ міліярда рублів.

БІЛЯНС КОРПОРАТИЗМУ В НАСВІТЛЕННІ ФРАНЦУЗА. — НЕ ЗМІНА, А ПОЛІПШЕННЯ ДЕМОКРАТИЧНОГО УСТРОЮ.

У Парижі вийшла цікава книжка Роланда Пре (Roland Pre, „Le Bilan du Corporatisme"). Автор розглянув становий устрій у 4-ох державах: в Італії, Німеччині, Австрії і Португалії включно з практичними осягами режіму. Дещо добачує він там позитивного, та назагал ствержує, що корпоратизм або зрезиґнував з реалізації своїх постулятів або не осягнув своєї мети, зокрема, коли йде про таку засадничу річ як перетворення автономних установ робітників і працедавців у державнотворчі орґани. Тому Пре радить Франції не гнатися за новими устроєвими формами, а старатись поліпшити демократичні умовини життя і володіння.

В. Н—вич.

Роковини Базару.

СХОДИНИ В „УКРАЇНСЬКОМУ ТОВАРИСТВІ ДОПОМОГИ ЕМІГРАНТАМ" У ЛЬВОВІ.

День 26. ц. м. в переповненому членами й гістьми помешкані Т-ва Допомоги Емігрантам з України у Львові (Ринок 10) відбулися врочисті жалібні сходини емігрантів із нагоди 15 их роковин трагедії під Базаром. На завізвання голови Т-ва п. А. Петренка присутні встали з місць і вшанували память 359 замучених під Базаром 1-хвилинною мовчанкою. Після цього відповідне до моменту чуле слово виголосив п. М. Корчинський, а по ньому поділилися своїми спогадами про другий зимовий похід — один із організаторів Тютюнниківського рейду, п. М. Таранович та учасник самого рейду п. А. Гребінник. Численно зібрані члени й гості Т-ва з великим зацікавленням слухали оповідань учасників, які, на жаль, довелося перервати за пізнім часом.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

В Румунії повстане нове товариство летунської комунікації, у якому держава матиме 2/3 капіталу.

Болгарська молодь уладила в Софії демонстрації з нагоди роковин договору в Нейлі сюр Сен.

Американська конфедерація праці вибрала вдруге головою Уіллема Гріна.

Німецький уряд правдоподібно заборонить своїм громадянам приймати нагороду Нобля.

Французька палата послів ухвалила 381 голосами проти 200 фіскальну реформу.

У Франції застрайкувало 2.000 робітників з 6-ох фабрик у Мобеж і 4.000 з 10-ох фабрик в Омон.

Мадярського реґента Гортія з жінкою приняв на авдієнції Папа. Нині рано Горті відїхав до Відня і король відпровадив його на двірець.

Франція винна Злуч. Державам 347,000.000 долярів за воєнні довги; всі держави разом — 1.315,000.000 долярів.

На совітсько-манджурському кордоні дійшло до нової сутички. Совітський уряд обвинувачує Японію і навпаки.

Норвеський уряд заборонив під загрозою 3-місячної вязниці, перевозити до Еспанії воєнний виряд.

Ірляндський парлямент відкинув 65-ма голосами проти 44-ох внесок визнати уряд з Бурґосу.

Японський уряд замінить своє посольство в Адіс Абебі на консулят, у Ґсінкінґ повстане італ. генеральний консулят.

В Параґваю не було ніякого перевороту; вістки на ту тему були фальшиві. Все таки сполука з Асунсіоном перервана.

Французька державна рада відкинула жалобу проти розвязання „Вогняного хреста" й інших правих організацій.

Червоний Хрест запропонував обом еспанським урядам утворити в Мадриді невтральну смугу. Лярґо Кавалеро відповів, що це неможливе, бо все населення Мадриду не бере участи у війні.

Еспанський червоний уряд домагається, щоб негайно скликати Раду Ліґи Націй у справі визнання уряду з Бурґосу. Британські урядові кола є проти того, щоби скликувати Ліґу.

Відкликаний дозвіл на збірку на Р. Ш.

З Повітового Союзу Кружків Р. Ш. у Львові дістаємо повідомлення, що Городське Староство у Львові на основі рескрипту Мін. Внутр. Справ з 24. XI. 1936. ч. АР 2—130/36 відкликало признаний ним дозвіл на переведення збірки у Львові в дні 29. ц. м. на потреби Рідної Школи — з уваги на ведену в цьому часі акцію зимової помочі безробітним.

Дозвіл на збірку на потреби Р. Ш. може бути виданий щойно після 15. січня 1937.

Протестаційний страйк польських студентів у Львові.

Вчора проклямували у Львові одноденний протестаційний страйк. Ще передучора веч. відбулось студентське віче в дгугім Домі Техніків. На вічу промовляв ендецький провідник із Варшави д-р Белецький. Після віча студенти намагались уладити похід, але поліція його розігнала. Студенти уформували другий похід, але поліція його теж розбила біля Головної Пошти. Третю спробу нелеґального походу розбила поліція при вул. Коперника. За ввесь передучорашній день арештувала поліція 15 осіб.

Вчора мали відбутись в університеті й політехніці виклади, одначе вони не відбулись, бо студенти уладили віча і проклямували одноденний протестаційний страйк у звязку з подіями у Вильні й Варшаві.

Частина студентської молоді запротестувала проти страйку, але ендеки заблокували всі входи до викладових саль і не допустила до викладів.

В Академії Ветеринарійної Медицини кинули дві смердючки-петарди. В кабінеті ректора проф. Александровича вибили шиби. Вполудне вивісили на будинках університету і політехніки транспаренти з повідомленням про страйк.

ГЕНРІ ВОРТІНҐТОН.

Для кращого завтра.

Шеф відомої ювелірської фірми „Гервуд і С-ка" звернувся до свого книговода:

— Хвилиночку, пане Бартер... Тут маєте папери на той шнур перел, який ми дістанемо цими днями з Амстердаму. Будь ласка перевірити вагу, опис, ціну і втягнути все це до книг...

Бартер вернувся до свого бюра і глянув на папери. „До біса! — подумав — шістьдесять тисяч долярів за таку дрібничку!" Аж забув про свою працю. За кілька днів якась дурна гуска буде носити таку дорогоцінність на шиї і не зможе навіть оцінити її вартости. 60.000 долярів! Звичайний смертник не може дійти до такого капіталу навіть за ціле життя тяжкої праці!

Що він сам зібрав за тих останніх трицять літ, сидячи над книжками, де вписував чужі гроші? Навіть не має стільки, щоб прожити спокійно кілька літ перед смертю. 60.000 долярів! За таку суму міг би він позбутись усіх щоденних клопотів, міг би виїхати у світ, нарешті почати жити, — жити!

Бартер відчув нараз, що якась думка засіла йому в голову. Йому треба тільки зважитись на одну сміливішу постанову і він зможе стати щасливою людиною, замісць вантажного вола. Він таки мусить роздобути ці перли!

Нагоди було досить. Треба бути тільки обережним, щоб використати відповідний момент. Для нього, що від трицяти років знав усі звички свого шефа, не буде це тяжко. На нього напевне не впаде підозріння.

*

Бартер побачив, що перевести задуманий плян, лекше, ніж спершу уявляв собі. Два дні пізніше прийшли перли з Амстердаму і Гервуд оглянувши їх пильно, передав їх Бартерові з дорученням перевірити фактури і вписати посилку до відповідних книг. Бартер підготовив собі заздалегідь штучну підрібку оригінальних перел, на підставі опису та фотографії так, що міг замісць присланої посилки передати Гервудові імітацію.

Він вибрав до цього пригожу хвилину, коли шеф був дуже занятий, так, що взяв перли механічно з його рук і сховав їх до панцирної шафи. Перший крок був уже за ним і тепер Бартер не міг уже змінити своєї постанови. Коли він сів за своє бюрко, холодний піт виступив на його чоло. Він ледви дочекався тої хвилини, коли міг спокійно вийти з бюра.

*

По обіді він насолоджувався видом чудових перел, перебираючи їх у пальцях. Він не мав сумніву, що шеф та його помічники зможуть відкрити обман. Гервуд повірить йому, коли він тільки впевняти, що це не він, але всеж требаб у найближчих днях узяти відпустку і перли продати десь якнайшвидше. 50.000 долярів зложить собі як ренту на решту життя, а за 10.000 долярів зможе провести приємно якийсь час на широкому світі.

Хтось застукав до дверей. Серце забилось у нього молотом. Миттю сховав перли до кишені. Ввійшла його господиня

— Пане Бартер, я маю до вас прохання. Моя сестра занедужала і я мушу піти до неї на ніч. Ви будете такі добрі і пригріете собі вечеру нині самі.

— Алеж розуміється! — відповів Бартер, щоб її якнайшвидше позбутись. — Я дам собі раду.

Коли господиня відійшла, він мав час обдумати ситуацію. Так далі він не міг поводитись, — мусів заволодіти своїми нервами. Коли завтра піде на службу, ніхто не сміє доглянути на його обличчю найменшого зворушення.

Чого йому боятись? Чи раз уже він продавав усякі дорогоцінноші по всяких фірмах і ніхто не мав ніколи сумнівів щодо його чесности. На крайній випадок він приготовив у себе сірчан хльору, в який вкине перли в останній хвилині, коли буде сподіватись у своїй хаті поліційної ревізії — вони розпустяться безслідно.

*

Передумавши все якслід, він відчув, що рівновага до нього вертається. Як що-вечора він сів собі при огні ватрана і покурював люлечку. Мріяв про подорож до тропічних країн, про індійців, факірів, інше небо.

Мусів так мріяти довго, бо коли прокинувся з задуми, вогню у ватрані вже не було. Глянув на годинник. Минула північ. Мусить відпочити, щоб завтра виглядати в бюрі нормально, бадьоро. Спускав тяжкі завіси, коли на вулиці побачив двох поліцаїв. „Якби ці два... — подумав — ...ні! Якби знали то вже давно булиб тут у мене".

Стало йому холодно. Поліцаї перейшли

Відкриття сесії сойму і сенату.

ВАРШАВА, 28. 11. ПАТ. На підставі рішення президента відкрили сьогодні звичайну сесію сойму і сенату.

Маршал сойму С. Цар скликав перше засідання сойму на 1. грудня ц. р. на год. 16-ту. Пленарне засідання сенату визначив маршал А. Пристор на четвер 3. грудня ц. р. на год. 11.

Уряд зложив у соймі проєкт скарбового закону на рік 1937-8.

НОВИНКИ.

— **25-літній Зїзд Товаришів обох відділів, що здали іспит зрілости в 1911 р. в Українській Гімназії в Перемишлі,** відбудеться 8. грудня ц. р. Зголошення або на адресу: **о. Крилошанин канцлер Микола Грицеляк, Перемишль** — Капітула, або Олександер Костик, Львів, Ринок 10.

— **Єдиний український блаватний магазин** „Мануфактура" під упр. О. Стефановича, Львів, Ринок 37 (побіля Нар. Торговлі), поручає по найнижчих цінах полотна, білі і кольорові, бархани, флянелі, оксамити, сукна. 2943 11—20

— **Магазин постелі Р. Джала, Львів, Хорущини 5** (побіч кіна „Апольо") поручає ковдри, матраци, постелеве білля і ін. Перероблює ковдри по 4 зол., матраци по 6 зол. 1799 71-100

— **Машини до писання і до шиття всяких систем і прибори до них, по найдешевших цінах,** прецизійна направа машин всяких систем поручає **Юліян Ломага — Львів, ул. Валова 11.** Одинока українська фірма в тій ділянці. Наука писання на машинах. 95-115

— **У Перемишлі** 3. грудня ц. р. виступлять з концертом героїчний тенор **Михайло Дула** (перед відїздом за границю) і відомий пяніст **Роман Савицький.** 3135 2—2

— **Вечір „Народньої Ноші"** викликує широке заціkавлення програмою свого вечора і показом народніх строїв, зголошених з усіх сторін. Цього року програма вечора присвячена народнім танкам. Весільна ґрупа з Космача, яку спеціяльно запрошено на цей вечір виконає гуцульські танки включно з арканом при звуках власної музики. Громадяни з села Поляниці на Бойківщині виведуть оригінальні вечерниці. Крім того виступить дудар з Бойківщини. Народні строї дадуть змогу познайомитися публиці з богацтвом нашого народнього побуту. 3109

дорогу і йшли в напрямку його хати. Ні, дивились уверх до його вікон. Ідуть по сходах... Боже! Чути дзвінок. Це вони...

*

Увесь тремтючи пробував заволодіти собою. Все було втрачене. Поліція певно якимсь діявольським способом довідалась про крадіж і має проти нього в руці всі докази!

Знову дзвінок. Ні, все ще не втрачене. Є ще останній спосіб. Вони не дістануть його у свої руки! Одним скоком був він при шафці, де сховав перли і приладжену хемічну рідину. Ще кілька секунд, і з перел лишилась тільки звичайна пливка маса, з якої ніхто не міг би пізнати, що в ній було. Він вилив її одним махом до каналу.

Задзвонили втретє. Бартер відчинив двері і побачив двох поліцаїв.

— Вибачте, пане, сказав один, але в коридорі вночі світилась лямпа. В останньому часі було так багато вломів, що ми мусимо перевіряти доми, де щось нам видається підозріле.

Бартер ледви зрозумів їх слова.

— Так, так... господиня вийшла, можливе, що забула... світло... все в порядку...

— Прохаємо ще раз вибачення. Добраніч! — сказав чемно поліцай.

— Добраніч! — відповів Бакстер, зачиняючи двері.

Поліцаї зупинились на сходах. Вони почули, як за дверима, перед якими щойно стояли, хтось почінав страшенне сміятись.

— Якийсь комічний тип! — сказав один з поліцаїв, не прочуваючи, що уче сміх божевільного.

Перекл. К. Л.

— **З радія.** Праська радіостація (470,2) передає в понеділок 30. листопада фортепіян. ресітль Любки Колесси. Програма: 1) Шопен: Алеґро з концерту, 2) Шулц-Евелер: Над гарним синім Дунаєм, арабеска на тему Штравса. Початок в год. 21.30.

— **Премієра в театрі Тобілевича.** Театр ім. Тобілевича виставить у Львові в салі театру Ріжнородностей як премієру оперету на 3 дії (в 4 відслонах) п. н. „Шаріка" в дні 19. грудня ц. р., отже на Миколая. В оперетці змальоване життя У. С. С-ів у перших місяцях війни в часі їх побуту на Мадярщині. Музику до „Шаріки" скомпонував п. Барнич.

— **Українське Бюро у Женеві припиняє свою діяльність.** Ми дістали повідомлення, що женевське Українське Бюро припиняє з днем 1. грудня ц. р. свою діяльність. Бюро вело свою пропаґандивну акцію в Женеві майже 5 літ.

— **Карієра „Альфи Омеги".** Сатиру під таким заголовком виставить „Варшавський Цирульник" 5-го ц. м. у театрі Кольосею. Автори к... дії відомі сатирики Гемар і Тувім. Арт.: Ябоші, Димша, Зніч, Ольша, Рентґен, С. Гурська і Брохвичівна.

— **Стрий і околиця!** Повторення львівської вистави „Наталки Полтавки" у незміненій обсаді ролей — з Марією Сокіл, Лесею Кривіцькою, Тисяком, Романовським, Сорокою і Поліщуком — відбудеться у Стрию у вівторок 1-го грудня в салі „Нар. Дому". Подбайте заздалегідь про білети, бо — як показалося в практиці з нагоди вистав „Наталки Полтавки" в інших містах — їх частогусто вечором при касі вже не було!

— **Похід безробітних під маґістрат у Львові.** Вчора зібралось кількасот робітників, які працювали в літнім сезоні при міських будівельних і дорогових роботах і намагалися піти під маґістрат, щоб зголосити свої домагання. Як відомо маґістрат припинив недавно всі свої роботи з причини недостачі кредитів і зимової пори і звільнив всіх робітників з праці залишаючи тільки 300 постійних робітників. Звільненим робітникам обіцювали всі права до запомоги з фонду праці. Одначе виявилось, що тільки невеличка жмінка робітників мала право до допомоги. Головною перепоною до допомоги була вимога, що робітник мусить мати 13 перепрацьованих тижнів у минулому році. У звязку з цими перепонами вибрались робітники під маґістрат, одначе поліція заступила їм дорогу на площі Бернардинській і перепустила тільки делеґацію робітників. Поліція замкнула всі входи до Ринку. Безробітні очікували в порядку на свою делеґацію на вул. Сербській. По годині 14-ій вернулась робітнича делеґація з авдієнції у президента міста д-ра Островського та заявила робітникам, що д-р Островський приобіцяв інтервенцію у відповідних чинників у справі ріжних робітничих постулятів. Робітники розійшлись у спокою. Сильно сконсиґнована поліція не мала ніякої причини до інтервенції.

— **Гостре стріляння на Замарстинові.** В днях 1—22. грудня ц. р. на військовій стрільниці на замарстинівських полях будуть військові вправи з гострим стрілянням. Терен загрожений стрілами буде обсаджений військовими сторожами, що остерігатимуть цивільних прохожих.

— **Нерівна міра.** Поліція в Городенці одержала анонімне повідомлення, що дяк у Серафинцях ширить поголоску, немовто армія мадридського уряду розброїла еспанські націоналістичні війська. Поліція занялася справою і передала прокуратурі, закидуючи дякові комунізм. Цікава річ, чому прокуратура не займеться жидівськими ґазетами, видаваними також у польській мові, які що день пускають неправдиві вісти в користь большевицької армії в Еспанії. Невже це „що іннеґо"?

— **Порядки у шпиталях на провінції.** У шпиталі в Перемишлянах перебула на ґінекольоґічному відділі 22-літня З. К. з Дусанова тогож повіту. В стані горячки вона змилила чуйність шпитальної служби і тільки в біллі вийшла зі шпиталю, щоби вернутись до дому, де лишила троє дітей. Два дні пізніше зголосився у шпиталі її чоловік, щоби забрати жінку до дому і довідався, що вона вже сама пішла. Тіло нещасної знайшли недалеко шпиталю в полі, де вона замерзла по кількагодинній мандрівці.

— **Сліди української давнини в Холмі.** В часі каналізаційних робіт у Холмі відкрили в крейдових верствах, на яких побудовано місто, підземні коридори і сходи. Лябіринти подібні своїм виглядом до славного підземелля в київській Лаврі, але розмірами значно їх перевищують, бо тягнуться попід ціле місто, а своїми розгалуженнями сягають до давних оборонних веж у віддалі 4 км. від теперішніх границь міста. Управа міста очищує їх від румовища і будує до них вхід від Люблинської вулиці. Нема сумніву, що це останки з часів старинного українського княжівства.

— **Будівельні роботи підчас морозів.** У звязку з настанням зимової пори і з веденням багатьох будівельних робіт, не зважаючи на морози, уряд будівельного нагляду міської управи беручи під увагу прилюдну безпеку й інтерес тих, що будують, пригадує, що підчас зими при температурі нижчій як 0° Ц. слід перервати бетонові праці. Якщо виконується ці праці при температурі від 0° до +4° Ц., то треба свіжий бетон зберігати перед приморозками (на ніч накривати). У виїмкових ви-

падках, коли бетонові роботи виконуються при температурі нижчій як 0° Ц., треба місце будови та мішання бетону забезпечити перед морозом. Не можна вживати до цього замерзлого каміння. Бетонові роботи підчас морозів кількох як 5° Ц. можна виконувати тільки тоді, коли вживається спеціяльних засобів, які забезпечують, що їх заакцептувала будівельна влада. Будівельний уряд забороняє мулярські роботи підчас морозів, якщо при тих роботах нема відповідного забезпечення перед морозами. За роботи відповідають їх управителі. Уряд будівельного нагляду може доручити переведення пробного обтяження, якщо насуватимуться якінебудь сумніви у звязку з переведенням робіт підчас морозів.

— **Пальці зрадили.** В окружному суді ставав злодій Рудольф Пастушинський, що вкрав з бюра державного уряду мір і ваг машину до писання, готівку 82 зол. та інші річи вартости 1.450 зол. Одиноким слідом злодійської візити був відтиск пальця на віконній шибі, що крізь неї злодій дістався до середини будинку. Перемиський слідчий суддя переслав до централі слідчої служби у Варшаві відтиски пальців цілого ряду злодіїв, на яких падало підозріння. На тій основі прокуратура виготовила акт обвинувачення проти Пастушинського, а суд розглянувши справу, засудив його на півтора року вязниці.

— **Експорт грибів і лікувального зілля.** В місяці жовтні ц. р. зазначився оживлений експорт грибів із Польщі. Із самої Виленщини вивезено коло 10 тисяч кг. сушених грибів, головно до Зл. Держав, Франції, Німеччини та Швайцарії. Зріс теж поважно вивіз консервованих грибів, які вивожено переважно до Франції, Німеччини та Англії. Попри гриби сильно експортують лікувальне зілля, найбільше з Виленщини, де цей експорт найкраще зорганізований. Загалом вивезено коло 25 тисяч кг. зілля, головно до Німеччини, Англії, Австрії, Чехословаччини та Бельгії. Коли у нас ці справи вийдуть споза меж теоретичної пропаганди.

— **З Польщі.** У Варшаві шириться пошесть шкарлятини і грипи. — В Любічу під Торунем згорів млин Геренеса на шкоду 100 тисяч зол. — Студент варшавської політехніки, Казимир Ципала, приїхавши до Буцлава на Виленщині, де його жінка є учителькою, застрілив з револьвера Винк. Хоціневича. — У Варшаві 600 осіб не ставилося до військової бранки.

— **Краєва хроніка.** Слідчий виділ у Коломиї придержав шайку, зложену з 11 осіб, під заміром грабункових нападів і окрадання церков. Провідником шайки був Стефан Німчук. — У стодолі Стефана Кушлика в Калуші знайшли авто, яке вкрав у Станиславові на шкоду Михайла Байдюка. — В Креховичах станиславівського повіту директор воєвідського бюра фонду праці Стан. Петруський переїхав самоходом кількалітню дівчинку, що вибігла з подвіря на дорогу. — В Годові пов. Зборів 14-літній Михайло Івахух згинув від артилерійської гранати, яку знайшов у полі. — Перемиський суд присяжних засудив за фальшівництво долярів Мехля Бека на 14 літ вязниці, Мих. Ґоржка на 3 роки і Лейбу Лайбаха на 2 роки.

— **Залізнича катастрофа.** На стації Красниставі товаровий потяг наїхав на особовий потяг, що йшов зі Львова. Наслідком зудару розбилося сім ваґонів товарового потягу та один особового, при чому кілька осіб потовклося. Завинив зворотничий, що пропав без вісти.

— **Найбільшим ворогом Совітів — релігія!** У промові, яку подало недавно совітське радіо Сталін заявив: „Уважаємо всяку релігію найбільшим нашим ворогом. Боротьбу з релігією мусимо дальше вести в побільшених розмірах. Не може бути мови про толеранцію для релігії, бо її ціль рішучо противна з нашою ціллю".

ВІДГУКИ ДНЯ.

Від віків.

Кожного дня, в кожній хвилині, кожний з нас:

— Що за цікаві, що за великі події тепер діються в світі!

А другий на те:

— Страшенно цікаві і страшенно великі.

А тоді вже розмова, як по маслі:

— Думаєте, що це нас не торкається?

— Очевидно. Наприклад еспанське повстання...

— Знаєте... Надзвичайно цікава річ... Ви за ким, за повстанцями, чи за урядом?

— Розуміється, що за повстанцями

— Чому: розуміється?!...

— Ви ще дивуєтесь!? Повстанці нищать большевизм, большевизм нищить нас — отже?!...

— Воно ніби так. Але возьмім з іншого боку: Я, наприклад, є за урядом.

— То ви й за большевиками.

— Я хотів би їх остаточно доконати. Подумайте: В Еспанії виграє уряд, Еспанія стає совітська, зараза перекидається до Франції, Франція стає совітська, Англія мусить лучитися з Німеччиною, Америка прихильно-невтральна, починається війна і — большевиків побивають на лоб, на шию.

— І це можливе.

— А як ви дивитесь на японсько-німецький пакт?

— Знаменита річ! Японія з одної сторони — Німеччина з другої, на випадок війни здусять большевиків, як муху.

— Але щось за це скажуть собі дати.

— Ясно.

— А як думаєте, що?

— Ну... Японія Владивосток, Зелений Клин, Забайкалля. А Німеччина сферу впливів, кажім, може й на Україні...

— Ви, значить, радієте з пакту. Бо я ні. На мою думку большевики мусять провалитись. Після того Україна прийде до слова. Край наш потребує кольоній і може їх мати тільки на Далекім Сході. Колиж японці обірвуть Зелений Клин, то зменшують нашу змогу переселюватись. А Німеччина... Поділить европейську Росію й Україну на квадрати, як Африку і зачнуть експльоатувати.

— Нехайби там Росію...

— Але Україну!?

— Є в тім щось... Але я таки за розбиттям Совітів.

— І я. Тільки не годимось щодо способів.

Багато таких розмов кожного дня між нами.

Виглядалоб, що часописи аж кишать від полемік і дискусій на ці теми.

А тимчасом...

Майже в кожній, майже щодня:

„Неправдою є, що я... Зате правдою є, що я.."

Або:

Він сякий, такий, чи ще інший. На засіданні в Перекрутах сказав таке, а на вічу в Лупишкірах таке:

А потім:

„Ми впали жертвою прикрої помилки і за мимовільну кривду щиро перепрошуємо — Редакція".

І так уже від віків.

Галактіон Чіпка.

— **Смерть Василя Захарова.** В Монте Карльо помер відомий фінансіст і промисловець Василь Захаров у 86-му році життя. Захаров, син росіянина і грекині, належав до найбогатіших людей в Европі. Маєтку в сумі півтора міліярда зол. доробився на доставах зброї і був одним з головних співвласників фабрик зброї Вікерса. Розпоряджаючи величезним маєтком, стояв у звязках з багатьома европейськими урядами, яким позичав гроші. Від англійського короля дістав титул „сера", від французького уряду великий хрест почесної леґії. Головними його аґендами був збройний промисл, нафта, біржа і преса. Маючи 74 роки, оженився з княгинею Віллафранка де льос Кавалерос, з дому Бурбон, з якою познайомився на дворі еспанського короля Альфонса XIII.

— **Непевні пси.** Під селом Арденцою в Італії два пси вовчої раси кинулися на овечу обору і видусили 60 штук. З наказу поліції пси застрілено. Показалося, що пси були за мало освоєні і ледви в другому поколінні походили від природних вовків. Тому прокинувся в них вовчий інстинкт на вид овець

— **По американськи.** В Ґарі (стейт Індіяна) чотири бандити впали до дому гри і під загрозою револьверів ограбили кільканацятьох грачів. Нараз появилась у салі заалярмована телефонічно поліція й застрілила трьох бандитів а четвертого арештувала.

— **Буря на Чорному Морі.** В останніх днях на Чорному Морі лютилася страшенна буря, наслідком чого багато кораблів знайшлося в критичній ситуації. Радіостація в Констанці відбирала безнастанно С. О. С. Побоюються, що грецький корабель „Еріноліс" затонув разом із залогою 22 осіб. Кільканацять кораблів, що плили із Стамбулу до Констанци, схоронилося в порті Каліетра в Босфорі.

— **Що чувати з Тересою Нойман?** Віденський католицький щоденник „Райхспост" подав деякі подробиці з життя німецької стигматички Тереси Нойман з Коннерсрайт. Число осіб, що відвідує Тересу Нойман, дещо зменшилося, особливо закордонних гостей. Коли Гітлер обняв владу, один з німецьких поліціянтів перевів на власну руку ревізію в домі Нойманів. Одначе за цю ревність дістав гостру наґану від свого коман-

данта. Тепер життя Тереси пливе в Коннерсрайті звичайним руслом, викликуючи дальше подив усіх. В останньому часі її стигми дещо змінилися. Зовнішні знаки на руках, які досі були округлі, тепер стали майже квадратові, а бік квадрату виносить приблизно 6 міліметрів. Підчас Великого Посту у пятниці кровавили у Тереси рани на колінах. Отже продовжується загадка, що викликує подив у цілому світі. Католицька Церква не висловлюється наразі в цій справі, полишаючи свободу дослідів лікарям, психольогам і теольогам. На Різдво ц. р. минає 14 літ, як Тереса Нойман перестала приймати харчі і 10 літ, як не приймає напитків.

— **Жиди спекулюють ґрунтами в Палестині.** Англійська контрольна комісія, що приїхала до Палестини, займається справою ґрунтової спекуляції, яку жиди управляють там на великі розміри. Стверджено, що від 1920 р. жиди зібрали у своїх руках коло 170 тисяч акрів землі (68.000 гектарів) вартости 8 міліонів фунтів штерлінґів, хоча ледви сема частина жидівського населення в Палестині займається рільництвом.

— **Термометер у шлунку.** Незвичайний випадок трапився в санаторії для нервово хорих у Чернівцях. Одному пацієнтові, що нездужав на малярію, пропав термометер, який вложили йому під паху, щоби зміряти горячку. Рентґенізація ствердила, що термометер находиться в його жолудку. В часі горячки недужий проковтнув термометер. Його перевезли на хірурґічний відділ краєвого шпиталю, де при помочі операції добули йому термометер із шлунка. Як ствердив проф. д-р Филипович, термометер показував температуру шлунка 43 ст.

— **Самогубство при помочі електрики.** Недалеко Рабу на Мадярщині знайшли трупа якогось мужчини, що перемінився у вугіль. Стверджено, що той чоловік обкрутив собі дріт довкола шиї, а другий кінець дроту закинув з привязаним каменем на електричний дріт, що проводив сильний струм із Баніди до Будапешту. Смерть настала в одній хвилині, причому самогуб згорів на вуголь. Покищо не знати, хто він.

— **Німецький шпигун у Франції.** Перед військовим судом у Парижі ставав Герберт Ранфт, б. поручник цісарської німецької армії, під закидом шпигунства. Розправа була тайна. Обвинувачення спиралось на зізнаннях одного болгарина, що доніс на Ранфта, та кількох жінок, з якими він часто сходився. Обвинувачений боронився дуже зручно, всеж таки його засудили на 10 літ вязниці.

— **Якщо когось болять зуби.** Канадійська преса повідомляє, що якийсь Карло Павльзон, який живе в околиці Мавнт Нанзен на Юконі, перейшов пішки коло тисячки миль, щоб у Ванкувері лічити зуби у дентиста, про якого вичитав у газеті. Павльзон є властителем трьох золотодайних піль і приніс зі собою на кошти лічення 37 унцій чистого золота вартости 1.300 долярів.

— **З життя фільмової артистки.** Відома фільмова артистка Ольга Чехова виходить замуж за бельґійського купця Робанса в Антверпії. Чехова є вдова по артисті московського театру і має 45 літ. Її двацятькількалітна донька присвячується також артистичній карієрі.

— **Важні завваги з куховарського обсягу.** Нераз дивується Пані Дому, чому гостям не смакують страви. Чейже сама подбала про те, щоб їх приладити та вибрала найліпші страви. Однак видно чогось бракувало. Навіть найліпше приладженим стравам бракує часом властивої приправи, що побуджує апетит. Цьому можна зарадити, додаючи буліонову кістку КНОРР. Ці кістки є приладжені на чистому, мясному екстракті і есенції з добірної волоської капусти, а 1 ліска, що містить 3 кістки, коштує лише 20 сотиків. Вони поліпшують смак зуп, росолів, сосів, салатов, печень, риб і т. п. Одначе треба при тому тямити, що буліонових кісток не можна варити. Додається їх до страв щойно коли їх зваримо і відставимо з вогню. Так само, коли хочемо приладити добрий буліон до пиття, треба буліонову кістку КНОРР залити кипячою водою. При закупі буліонових кісток просимо зважати на брунатно-жовте опакування і знак КНОРР.

—o—

З кіна.

КІНО „КАСІНО“: „ОСТАННІЙ ПОГАНИН“.

Перша частина — побутові картини з життя диких на одному з полінезійських островів. Бачимо, як відбувається тут процес подружжя: наречена належить до того, який підчас „ловів“ на жінки, перший її здобуде. Нелегка це справа в тій країні, де жінки зручні як хижаки, вміють утікати і боронитися. Уже і після цієї першої перемоги, кандидат на чоловіка, мусить проявити ще сміливість, щоб приподобатись своїй вибраній. Найсміливіший ловець має небезпечного суперника — вожда племени, який жде пригожого моменту, щоб позбутись гарного юнака. Коли до острову причалює корабель з „білими“, які приїхали за робітниками, вождь дикунів продає між 32 своїми підданими і найкращого Таро, напередодні його шлюбу.

Треба признати справедливо, що фільмові режисери не завагались змальовати поведінки нашої культурної білої раси з тими бідними дітьми природи з найжахливішої сторони. За кілька безвартісних цяцьок, при помочі алькоголю одурюють білі підприємці дітей природи і кажуть їм підписувати умови на примусові роботи в копальнях фосфату. Сцени, як полінезієць Таро хоче вирватись на волю і як його жінка Ліліом усіма засобами старається втекти до нього — повні зворушливої правди та небуденної краси. Природа полінезійських островів, любовні сцени, повні дитячої невинности, лови на диких звірів, боротьба на кораблі, вибух у копальні і буря на морі, складаються на одноцільну гармонійну поему.

Незвичайно приємно вражає те, що розмови головних героїв, які грають уроджені місцеві артисти Маля і Льотос, ведені в їх мові. Ця мова незвичайно милозвучна і не треба її розуміти ні перекладати, бо жести і міміка говорять усе. Хвилинами нагадується перша звукова фільма, що дійшла до нас „Білі тіні“ — взята з тих самих соняшних країн. Від довгих місяців не бачили ми у Львові кращої фільми. Жаль тільки, що її зовсім випадковий заголовок, кепсько і невірно перекладений, нічого не каже про її справжній зміст і реклама, яка звичайно попереджує зовсім незаслужені кінові фабрикати, в даному випадку не використана як слід, щоб звернути всіх на неї увагу.

Зі судової салі.

ВІДГОМІН ПОЛЬСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ.

Дальші зізнання.

У четвер пополудні і в пятницю зізнавали далі свідки-поляки у справі підс. **Г. Макітри.** Св. М. Джога зізнав, що чув про прізвище підсудного від прокуратора, але не бачив його на замку. Ширше оповідав про своє арештування дня 27. березня 1919. р. і переслухання у слідстві. Св. **М. Онишкевич** теж дуже широко оповідав про своє арештування 27. березня 1919 р. і про свій побут у вязниці. На питання обор. д-ра Струсевича подав прізвища суддів, які входили до військового наглого трибуналу. Чув теж прізвище підс. Макітри, але не пригадує собі серед яких обставин. Підчас конфронтації підсудний заявив свідкові, що він не міг його бачити підчас судової розправи при кінці березня 1919. р., бо його там не було, а якби був, мав би відваги признатися.

Вкінці свідок на питання обор. д-ра Струсевича відповідає, що підсудного знає, але не зі суду.

Свідки д-р Голіч і д-р Більовіцький зізнавали лише про свої інтервенції в українських властей, а до справи підс. Макітри не вносять нічого.

В пятницю, другого дня розправи, відчитано зізнання свідків, які не явилися на розправі. Свідки В. Гавліковський та Ян Беняк по конфронтації з підс. Макітрою заявляють, що не знають його. Зрештою оба оповідали про своє арештування при кінці березня 1919. р.

Свідки Б. Шайда, Т. Кузиняк та Ю. Бірецький зізнали, що підс. Макітра був командантом відділу, зложеного зі самих поляків, у Круговім, де вони працювали при розбиранні залізниці.

Салю розправ, балькон і льожу виповнила вщерть публика.

ЗА ПРИНАЛЕЖНІСТЬ ДО ОУН.

Перед судом присяглих у Львові почалася в суботу 28. ц. м. розправа проти 25-літнього **В. Макара,** 20-літнього **В. Хоми** і 20-літнього **М. Смулки,** яких прокуратор притягнув до відповідальности за приналежність до ОУН. Підсудні заперечили вину. Трибуналові проводить судія **Дисевич,** обвинувачує прокуратор Лашкевич, боронять оборонці: **д-р Ст. Шушевич і д-р В. Гриньовський.**

Всячина.

ЗНОВУ ЧУДО ХІРУРГІЇ.

У селі Ґвелфі, в Онтеріо, машина до кошення трави відтяла обидві ноги 3-літній дівчинці, Берті Кер, яка залізла в траву і бавилася здалека від родичів, що жали пшеницю. Дитину відвезли скоро до лічниці, де хірург зложив відтяті ніжки дитини й заґіпсував. Кости хоч були зовсім відтяті машиною, зрослися в ґіпсі і за кілька місяців дівчина знов ходила, навіть не хромаючи, тільки трошки. Лікарі ствердили, що Берта Кер зможе, як виросте навіть танцювати танго та подобатися хлопцям, бо вона дуже гарна й розумна дитина, тільки без потреби залізла в траву під машину і через те мусіла стільки витерпіти болю.

Театри.

Український Нар. Театр ім. Тобілевича.

ЛЬВІВ-ЛЕВАНДІВКА:
29. XI. Вій.

Український Нар. Театр ім. Тобілевича.

ЖОВКВА:
1. XII. Циганський барон.
2. XII. Муж двох жінок.
3. XII. Лев в Абісинії.
4. XII. Інваліди.
5. XII. Німа теща.
6. XII. Вій.

З Жовкви їде театр до Рави Руської, Сокаля і Камінки Струмилової.

Великий Театр:

Неділя, 29. XI. год. 3.30 поп. „Пігмаліон“; год. 7.30 веч. „Каваренька“.

Понеділок, 30. XI. год. 7.30 веч. Концерт Павла Прокопієвка.

Вівторок, 1. XII. год. 7.30 веч. прем. „Міст“.

Середа, 2. XII. год. 8. веч. опера „Ріголетто“.

Кіна.

ПОЛЬО: „Каїн і Мабель" муз. ком.
АТЛЯНТИК: „Вірна ріка".
ВАНДА: „Кабінет воскових фігур" і „Каріенте, місто кохання".
ГРАЖИНА: „Відень, місто моїх мрій".
КАПІТОЛ: „Останній поганин" і пакова фільма.
КОПЕРНИК: „Під двома прапорами".
МАРУСЕНЬКА: „Під двома прапорами".
МЕТРО: „Бригада сміливих", „Нічні метелики".

МІРАЖ: „Епізод", „Вальс кохання".
МУЗА: „Роз-Марі".
ПАКС: „Останні дні Помпеїв".
ПАЛЯС: „Жайворонок" (на осн. Легара) з Мартою Еґерт.
ПАН: „Чу-Чін-Чав" („Алі-Баба і 40 розбійників") з Анною Мей Вонг і Фрицом Кортнером.
РАЙ: „Мазур" із Полею Неґрі.
СВІТ: „Володарка Лібану".
СТИЛЕВЕ: „Малі герої" та ревія „Рожевий вальс".
ТОН: „Геройська бригада".
УТІХА: „Нові Тарзанові пригоди" та ревія.
ХИМЕРА: „Голос серця".

ФОТОПЛЯСТІКОН.
(пл. Марійська 5.)
„Райхенгаль".

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Неділя, 29. листопада 1936.

Відень (506,8) 11.45 Симф. концерт, 13.05, 17.40 Розр. концерт, 15.40 Квартет ес-дур Бетовена, 22.40 Соната на віольонч. і форт. Ґ-моль Рахманінова, **Брно** (325,4) 9.00 Двожакові пісні, 17.50 Концерт, **Кошиці** (259,1) 12.20 Концерт орх., 17.45 Слов. нар. пісні, 18.00 Для Закарпаття, хор учителів, **Прага** (470,2) 7.40 Рел. музика, 8.00, 11.25 Концерт, 9.45 Сальон. музика, 8.00, 11.25 Концерт, 9.45 Сальон. квартет, 20.05 Галевий концерт, **Париж** (1648) 12.00 Орх. концерт, 16.00, 20.30 Легка музика, **Білгород** (437,3) 13.15 Концерт вок., 18.50 Скрипка, 19.50 Нар. вечір, **Берлін** (356,7) 10.15 Музика, 13.00 Популярний концерт, 18.00 Квартет на форт., скр., альт., віольонч. ц-моль Фора, 20.00 „Івась і Гануся" оп. Гумпердінка, **Кенігсвустергавзен** (1571) 9.00 Безжурний поранок, 10.45 Фантазії на органах Вірліцера, 11.30 Давні нар. мельодії, 16.00 веселе пополудне, 18.00 Гарні мельодії, **Мінхен** (405,4) 9.30 Музика, 10.30 Пісні та поезії Швабії, 13.05 Орх. концерт, 14.45 Співає Й. Папаж, 15.05 Концерт солістів, **Будапешт** (549,5) 12.30 Концерт оп. орх., 15.50 Сальон. музика, 17.40 Спів. ресітель Ільонки Сабов, 19.15 Циг. музика, 22.20 Військ. орх., **Міляно** (368,6) 12.20 Камер. музика, 13.45 Легка музика, 20.45 „Турандот" оп. Бусонія, **Рим** (420,8) 12.20 Камер. музика, 13.15 Весела авдиція, 17.00 Симф. концерт, 20.45 „Стентерельо" оп. Кучіни.

Понеділок, 30. листопада 1936.

Відень (506,8) 12.20, 13.10 Концерт, 18.00 Сопран і альтівка, 20.00 Веселий тирольський вечір, 21.00 Пісні й арії, Дері-Шпіцлер сопр., 22.35 Веселі й поважні пісні, **Кошиці** (259,1) 18.00 Для Закарпаття, **Прага** (470,2) 15.00 Концерт з нагоди югосл. нац. свята, 17.35 Соната а-моль Шуберта на віольонч. і форт., **21.30 Форт. ресітель Любки Колесси**, **Париж** (1648) 18.30 Концерт, 21.45 Камер. концерт, **Білгород** (437,3) 13.15, 17.20 Нар. пісні, 19.50 Солісти, 20.50 „Люїза" оп. Шарпентієра, **Берлін** (356,7) 14.15 Легка музика, 19.15 Пісні та форт. твори Бурґталера, 20.10 Розр. концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 10.00 Діти співають, 14.00, 16.00, 19.00 Музика, 20.10 Муз. калейдоскоп, 21.00 Австрійські солісти, спів, віольонч., форт., **Мінхен** (405,4) 11.00 Музика для села, 18.30 Мельодії з опер і оперет, **Будапешт** (549,5) 12.05 Сп. ресітель, 12.50 Фортепіян, 13.30 Циг. музика, 17.30 Хор, 20.30 Оп. орхестра, 22.00 Концерт голяндської групи „Трубадурів", сольо сп. Кальмар Паль, **Міляно** (368,6) 11.30 Орх. концерт, 17.15 Танк. музика, 21.55 Хор, **Рим** (420,8) 13.15 Популярна музика, 20.45 Симф. концерт, Лаврі Вольпі тенор, Ф. Сомілі сопр., 21.55 Форт. ресітель.

Вівторок, 1. грудня 1936.

Відень (506,8) 15.20 Концерт для дітей, 17.25 Солісти, форт. Клімуда, Кратохвіль сопр., 21.05 Арії та пісні Джіна Ціня сопран, 22.20 Розр. концерт, **Братислава** (298,8) 15.45 Нар. пісні, 17.40 Віольончеля, **Брно** (325,4) 15.40 Чеські пісні, **Прага** (470,2) 15.00 Югослав. камер. музика, 17.30 Форт. ресітель, 18.20 Спів, фортепіян, 19.25 Концерт військ. орх., 20.05 Галевий концерт із нагоди югосл. нац. свята, 22.25 Партіта б-моль Баха, **Париж** (1648) 12.00, 13.15, 14.00 Орх. концерт, 21.45 „Ля Ґазет де Монмартр" весела словно-муз. авд., **Білгород** (437,3) 12.00 17.00 Концерт, 20.30 Мельодії зі звуковика „Пожежа на Балкані", 22.20 Нар. пісні, **Берлін** (356,7) 8.20 Музика, 16.30 Легка музика, 19.15 Камер. музика, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00, 16.00 Музика, 18.00 Хорватські пісні, 20.10 Великий вечір танку, **Мінхен** (405,4) 16.50 Орг. музика, 17.10 Коронаційний концерт Моцарта на форт. і орх., 20.10 Гарні мельодії, великий концерт оперетової музики, **Будапешт** (549,5) 12.05 Сальон. музика, 19.00 Сп. ресітель, 20.40 Циг. музика, **Міляно** (368,6) 11.30 Орх. концерт, 20.45 „Паґаніні" оп. Легара, **Рим** (420,8) 13.15 Весела авдиція, 17.15 Камер. концерт, 20.45 „Турандот" оп. Бусонія.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Неділя, 29. листопада 1936.

8.00 Сигнал часу, 8.03 Для села: Хліборобська газетка, Музика з гр. пл., Про заморську кольонізацію, 8.40 Чайковський: „Вальс Креоль" гр. пл., 8.45 Програма на нині, 8.50 Ранішній денник, 10.30 Музика, спів із гр. пл., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Розривковий концерт малої орхестри, Й. Корольґевич спів, цитра; у перерві: Участь Львова та Сх. Галичини в листопадовому повстанні, 14.00 Ми авангарда (відділи юнаків), 14.25 Капеля, 15.30 Для села: Поможім шк. сільській молоді, Огляд ринків рільничих продуктів, 16.00 Реклямовий концерт, 16.15 Легка музика з ґр. пл., 16.30 За зброю, істор. репортаж, 17.00 Симф. концерт; у перерві в год. 17.55 Актуальна гутірка, 19.00 Виспянський і листопадова ніч, 19.15, 20.00 Мішаний концерт: Равіч-Ясівська сопран, форт., 19.45 Переклади югосл. поетів, 20.20, 20.21, 20.35 Спортові вістки, 20.40 Політичний огляд, 20.50 Вечірній денник, 21.00 На веселій львівській хвилі, 21.30 Скрипковий ресітель у супр. форт., 22.00 „Дівоча азбука у справі вибору чоловіка" легка муз. авд., 22.40 Танкова музика з ґр. пл.; у перерві в год. 22.55 Останні вістки.

Понеділок, 30. листопада 1936.

6.30 Ранішня авдиція, 6.33 Руханка, 6.50 Музика з гр. пл., 7.15 Ранішній денник, 7.25 Програма на нині, 7.30 Трохи інформацій, 7.35 Легка музика з ґр. пл., 8.00 Авдиція для шкіл, 11.30 Гутірка: Прогулька до Біскупіна, гр. пл., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Скрипка та віольончеля, 12.40 За здоровля села, 12.50 Полудневий денник, 14.30 Концерт бажань, 15.00 Господарські вістки, 15.15 Реклямовий концерт, 15.30 Львівські біжучі вістки, 15.35 Ревієві пісоньки з ґр. пл., 15.55 Суспільна гутірка, 16.00 Муз. транскрипції, гр. пл., 16.15 Мовний відчит: „Старопольські назви місяців", 16.30 Арії та пісні у вик. Ст. Завадзької (сопр.), в супр. форт., 17.00 Відчит про листоп. повстання, 17.15 Із забутих архитворів давних мистців: скрипка, віольонч., форт., вступне слово, 17.50 Крилаті співці Поморя, 18.00 Гутірка: Водна гребля у Поромбці, 18.10, 18.15 Спортові вістки, 18.20 Популярна музика з гр. пл., 18.40 Відч.: Моя Тисьмениця, 18.50 Куток для сільської молоді, 19.30 Концерт орх., дуети, 20.45 Актуальна гутірка, 21.00 Літер.-муз. авд.: „Андрійки", 21.30 Пісоньки в вик. хору, два форт., 22.00 Концерт симф. орх.; у перерві в год. 22.55 Останні вістки, 23.00 Танкова музика з гр. пл.

Вівторок, 1. грудня 1936.

6.30 Ранішня авдиція, 6.33 Руханка, 6.50 Музика з гр. пл., 7.15 Ранішній денник, 7.25 Програма на нині, 7.30 Трохи інформацій, 7.35 Легка музика з гр. пл., 8.00 Авд. для шкіл, 11.30 Для молодших дітей: „Про лакомого Болиживотика", 11.57 Сигнал часу, 12.03 Концерт, 12.40 Львівська хліборобська скринька, 12.50 Полудневий денник, 14.30 Концерт бажань, 15.00 Господарські вістки, 15.15 Реклямовий концерт, 15.30 Львівські біжучі вістки, 15.35 Легка музика з гр. пл., 15.50 Скринька для дітей; Листи від дітей, 16.00 „Прялки", ґр. пл., 16.15 Скринька ПКО, 16.30 Сальон. квартет, 17.00 Говорена повість: „Будні пп. Ковальських", 17.15 Концерт солістів, форт., скрипка, 17.45 Монольоґ: Папір, 17.55 Про вислиди зимової помочі, 18.10 Спорт у містах і містечках, 18.20 Амер. танкова орхестра, гр. пл., 18.35 Поетична антольоґія, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Дискутуймо: Праця та відпочинок, 19.20 У дні свята Югославії, промова, концерт, хор, спів, 19.40 Франц. пісоньки з гр. пл., 20.00 Концерт камер. орх., форт., скрипка; у перерві в год. 20.45 Вечірній денник, Актуальна гутірка, 21.40 Літер. нарис: Невідомий поет (Вікт. Поплавський), 21.55 „Співаючий чайок": джез. орх., хор ревелерсів, пісоньки, дуети, веселі рецитації, куплети, ґітари; у перерві в год. 22.55 Останні вістки, 23.00 Танкова музика з гр. пл.

БІРЖА.

Варшава (ПАТ)

ГРОШІ.

Купно — продажа: Бельґи бельґ 89.83, 89.40, Дол. американські 5.31.50 — 5.28.50, Доляри канадійські 5.31 — 5.28, Фльор. гол. 289.00 — 287.30, Франки фр. 24.77—24.63, Франки швайцарські 122.30—121.50, Фунти англ. 26.06—25.90, Гульд. данц. 100.20 — 99.80, Кор. ч. 17.70—17.20, Кор. дан. 116.29—115.45, Кор. норв. 130.88 — 120.90, Кор. шв. 134.38 — 133.40, Ліри італ. 25.20 — 24.60, Марки фінл. 11.50 11.60, Марки нім. 114 — 107, Шил. австр. 95.50—94.50, Марки нім. срібні 122 —115.

Акції.

Банк Польський, 107, 106, Цукор 29 Лільпоп 14, Норблін 61, Островець сер. Б. 28, Стараховичі 34.50.

Папери.

3 інвест. 1. ем. 83, 2 ем. 64, 6 дол. 56.50, 4 прем. дол. 46.38, 45.25, 45.75, 7 стаб. 466, купон 58.58.

Заставні листи.

5 прц. Л. З. Б. Г. 51—53, 4 прц. Л. З. Бк Г. 41—43, 4 прц. ТКЗ. 41—43, 4 і пів прц. ТКЗ. 45—47, 4 і пів прц. БҐК. 60—65, 4 прц. БҐК. 60—65, 4 і пів прц. Л. З. Бк Гіп. 43—46.

Долярівка 47.50—48.50, 3 інвест. 1. ем. 65—67, 3 інвест. 2 ем. 65—67.

Збіжжя.

Львів, 28. XI.

За 100 кг. льоко вагон Львів:

Пшениця одн. червона	23.00—23.25
Пшениця збор. червона	22.50—22.75
Пшениця одн. біла	22.75—23.00
Пшениця зб.	22.25—22.75
Бараболя	4.90— 4.50

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що від дня 28 листопада ц. р. кооперативам платив за: льоко Львів.

1 кг. масла десерового бльок.	
1 без опакування	3.00 зол.
1 кг. масла десер. бочкового включно з бочк. опакуванням	3.00 „
1 кг. масла експорт. включно з експортовим опакуванням	3.05 „
1 л. молока	0.19 „
1 к. яєць	5.40 „

Тенденція на масло звишкова, на молоко та яйця сильна.

ПТИЦЯ.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 28. XI. ц. р. платив своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С." у Львові, (пл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Індичам I. кл., повногруді, зовсім товсті	1.10 зол.
Індики I. кл., повногруді, зовсім товсті	1.00 „
Курята I. кл. біло й жовтоніжки, без острішок, до ваги 1.60 кг.	0.90 „
Курки I. кл., товсті, без остріг, без вапняку на ногах, щойно від 1.80 кг. вгору	0.90 „
Качки товщеві I. кл. щойно від 1.80 кг. вгору	0.85 „

Слабших сортів від вище поданих, не приймає.

ОПОВІСТКИ.

До ВП. передплатників Атлясу України і сум. країв. Повідомляємо, що вже появився II. випуск Атлясу України і сум. країв. Будемо його висилати тільки тим Вп. Передплатникам, що жадали висилки випусків і вплатили 6 рат (18 зол.). Третій випуск появиться в грудні, а четвертий (останній) в січні. При цій нагоді дозволяємо собі пригадати, що згідно із умовами передплати, Атлас по закінченню будемо висилати тільки по вирівнанню всієї належитости, і що право на полекші мати будуть тільки ті Вп. Передплатники, що точно вплачували рати. Тому просимо у власному інтересі вчас вирівняти залеглі рати і не наражуватись на зайві кошти пригадок, або оплати поштового інкаса чи вкінці втрати прав до передплатної ціни, що обовязує лише до виходу Атлясу, бо ціна по виході Атлясу буде підвищена. Рівночасно звертаємо увагу тих ВП. Передплатників, котрі замовили Атлас за готівку, щоб вплатили її найдальше до місяця, бо інакше втратить удогіднення готівкової передплати і обовязувати їх буде ціна 30 зол. а не 25 зол. — **В-во „Український Видавничий Інститут" Львів Ґродзіцьких 1.** 3113 2—2

НАУКА

ВЧУ писати на машинах, переписую, відбиваю, випозичаю машини. Михальська, Фредра сім. 3138 1—3

МАТРИМОНІЯЛЬНІ

Д-Р МЕДИЦИНИ шукає подруги інтеліґентної і гарної жінки до 35 літ з відповідним приданим. Зголошення до Адміністрації „Діла" під „Характерний". 1-2

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

ДОВГОЛІТНІЙ інструктор обійме лекцію з обсягу середніх шкіл у Львові чи на провінції. Мінімальні вимоги. Запорука успіху. Зголошення в Адм. „Діла" під „Корепетиція". 3167 1—3

РІЖНІ

РОБІТНЯ КОВДЕР Кентшинського 4, солідно переробляє і виконує нові. Ціни найнижчі. 3057 4—4

ЛЯЛЬКИ, ЗАБАВКИ, дитячі ВІЗКИ, поручає найдешевше БРАНДТ, Львів, Сикстуська 19. 2987 5—5

ЖАРІВКИ від 5—25 сват, 110—220 вольт, 70 сотиків, батерії до ліхтарок по 35 сотиків, лямпи двополуменні ніклеві зол. 6.—, ЦЕНТРАЛЯ ЖАРІВОК, Львів, Ринок 21. 3064 3—3

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ гумові, черевні, ниркові, проти усування матиці під гарантією виконує відоме **УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА,** Львів, вул. Вірменська ч. 15. 2946 11-100

НАШЕ МЕШКАННЯ — наша приємність. Фiранки, декорації кімнат за безцін. Фрайліх, Сикстуська 21. 2679 20-?

ЗОЛОТІ та срібні вироби, перстенці, шлюбні обручки тощо продає дешево славнозвісна католицька фірма **ІВАН ЗЕЛЬТЕНРАЙХ,** Львів, площа Марійська ч. 5. Полагоджує всякі направки. 3032 6—30

ЗБІГНЄВ СКІБІНСЬКИЙ солідно переробляє ковдри від 2 зол., матраци 3 зол., та виконує матраци: 3 подушки I. сорти з морської трави 16 зол. Стори до вікон 4.50. **Львів, 3. Мая 4.** в подвірю. 3126 2-

ХРИСТІЯНСЬКА КОНФЕКЦІЯ для Пань поручає костюми і плащі вже від 35 зол. Львів, Ринок 26 у крамниці Ендерса. 2936 32 60

ТІЛЬКИ 5 ЗОЛОТИХ тривка ондуляція з 6-місячною ґарантією. Сальон чесання пань. Сикстуська 8. вхід через браму. 3131 2—2

СТАРУ ГАРДЕРОБУ мужеську міняємо за наймодніші бельські матеріяли. **ТЕЛЕФОН 270-25.** 3137 1—1

ДИНАМО-МАШИНИ, сильники, маґнети, направляє скоро, дешево. Виконує роботи: токарські, ґризарські (фрезування). Стемпковський, Львів, Св. Михайла вісім (бічна Косцюшка). 3130 1—3

Подяка.

Товариству „Assicurazioni Generali" у Львові складаю оцим подяку за скоре і кулянтне виплачення обезпеченевої квоти по смерти мого батька Івана Дигдалевича, професора Семинарії.

Тернопіль, 18. XI. 1936. 52

Подяка.

Замісць подяки всім особам фізичним і правним, які віддали останню прислугу мому Мужові бл. п. М-рові Дмитрові Ручка-Кульчицькому, аптикареві в Самборі, складаю на Кружок „Рідної Школи" 50 зол., на Т-во „Бандурист" 50 зол., на Т-во „Просвіта" 25 зол., на Т-во „Сокіл" 25 зол. і Т-во „Боян" 25 зол. — всі в Самборі.

3168 М-р Марія Кульчицька.

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

Специяліст венеричних та шкірних недуг і лікарської косметики

Д-р ФІШЕР б. довголітній лікар асистент дерматольоґ. клінік у БЕРЛІНІ, ВІДНІ ТА ПРАЗІ

перенісся і ординує тепер від 9—1 і 3—7

ЛЬВІВ, ВУЛ. КІЛІНСЬКОГО 3. напр. Віденської каварні

Тел. 251-68. Сепаратні жадальні.

Togal

При ґрипі, простуді, дрижах, лом в кістках зазнаємо полекші, заживаючи таблетки ТОҐАЛЬ. Тоґаль спричинює спадок горячки і втихомирює болі. Можна дістати в найближчій аптиці.

НА ОСІНЬ І ЗИМУ

Найдешевше купиш останні новини на сукні, костюми і плащі та всякі блаватні товари у фірмі

Галицький Маґазин Новин, Львів, Галицька 15.

ДЛЯ ПРИКЛАДУ КІЛЬКА ЦІН:

Вовна на сукні від	1.50	Полотно	0.60
Вовна „Анґора"	3.00	Димка на підштанки	0.70
Вовна на комплети	3.50	Перкаліна колірова	0.70
Вовна на спіднички	4.50	Зефір сирий	0.60
Вовна на плащі	4.75	Шифон 80 шир.	0.85
Шевйоти анґлійські	3.50	Попеліна на сорочки	1.20
Вовна на мундурки від	1.50	Всип рожевий	1.00
Камґарн на студ. убр.	4.00	Полотно на простирала	1.25
Вельвети і штрукси	1.65	Атлас на постіль	1.35
Бая двосторонна	1.40	Пошевки від	1.80
Фляneля на шляфроки	0.80	Простирала 2 метр.	2.50
Фляneля гладка	0.80	Простирала на ковдри	4.50
Фляneля на білля	0.65	Ручники від	0.30
Коци	4.75	Стирки до начиння	0.50
Коґдри сатинові	10.—	Хустинки від	0.15

Замовлення з провінції полагоджуємо за почтовою післяплатою.

Гарні й дешеві книжки

Видавничої Спілки „Діло"

	ціна	почтова пересилка
Д-р Кость Левицький: **Українські політики**	1.50 зол.	0.30
Валерія О'Коннор Вілінська: **Лисенки й Старицькі**	1.— „	0.30
Д-р Василь Маковський: **Ґмінд**	2.00 „	0.30
Др. Е. Олесницький: **Сторінки з мого життя I.—II.**	2·80 „	0·50
Мих. Галущинський: **З Українськими Січ. Стрільцями**	1·90 „	0·30
Евген Чикаленко: **Спогади Частина I. II. III.**	4·50 „	0·50
Окрема частина по зол 1·50		
Ірина Вільде: **Химерне серце**	1·50 „	0·30
Василь Софронів: **Липнева отрута**	1·40 „	0·30
Ст. Левинський: **З японського дому**	1·50 „	0·30
М. Рудницький: **Між ідеєю і формою**	1·50 „	0·30
Е. Бронте: **Буреверхи,** переклав М. Рудницький	(вичерпане)	
Проспер Меріме: **Блакитна кімната та інші оповідання,** переклав Василь Софронів	0·95 „ / 1·50 „	0·25 / 0·30
Альфонс Доде **Маціцький,** із французької мови переклав М. Рудницький	1·00 „	0·30
Володимир Островський: **Сміх землі**	0·80 „	0·15
Микола Матіїв Мельник: **Крізь дим і згар**	0·50 „	0·15
Гордій Брасюк: **Безпутні**	0·50 „	0·15
Михайло Возняк: **Шевченко і княжна Репніна**	0·80 „	0·15
Михайло Возняк: **Белей і Кониський**	0·50 „	0·15
Др. Ст. Баран: **Новий самоуправний закон**	0·80 „	0·15

Дістати можна у Видавничій Спілці **„Діло", Львів, Ринок 10** та у всіх книгарнях.

Пудер і Крем Японський Білий Боз

SZACH ВАРШАВА.

Незрівняний в якості пудер і крем

ЯПОНСЬКИЙ БІЛИЙ БОЗ

завдяки якому стає цера

ОКСАМИТНО-МАТОВА.

Ціна коробки з пушком зол. 1.25.

2910 13—?

ДІМ ДИТЯЧОЇ КОНФЕКЦІЇ

„Рай Дитини"

І. ҐІСС

ЛЬВІВ, вул. Рутовського ч. 1.

Поручає дитячі вбрання, плащики для хлопців і дівчат. — Ціни низькі конкуренційні. 2—3

ФУТРА до міста і подорожі, по останніх зразках моди виконує першорядно по конкуренційно низьких цінах

АНДРІЙ КУЗЬМІНСЬКИЙ,

2615 Львів, Пекарська 31. 23-25

ТОРГОВЛЯ МЕТАЛІВ

М. ГАРУШТАРК

Львів, вул. Собіського 22, тел. 247-96 поручає бляхи, штаби, рури, дроти: мідяні, мосяжні та алюмінієві, цину та їх сполуки, скуповуючи старі металі. 1—4

НОВОВІДКРИТА ДИТЯЧА КОНФЕКЦІЯ

„ЛЯЛЯ"

ЛЬВІВ, ВУЛ. ПЕКАРСЬКА 1 а

поручає всілякі дитячі артикули у великім виборі і в найліпших ґатунках.

7/58 ЦІНИ НАЙНИЖЧІ. 1—3

Кооператива „Рій"

що торгує медом і овочами, з 25. XI. перебралась на нове мешкання при **РУСЬКІЙ 20** (проти Волоської церкви). Повідомляючи про це своїх Шановних Клієнтів і все наше громадянство, кооператива просить відвідати її нову крамницю, де поручає всім **першоякісні меди, печива з меду, овочі, горіхи,** наших господарів, та **гриби** наших гуцулів і поліщуків. Все дешевше як на ринку. Зайдіть, переконайтесь та й інших просіть до нас. 3163

Техніка світової слави...

вдалось після довголітніх дослідів праць, витворити специяльне полотно на постелеве білля: незвичайно тривке, без апретури, без мошку і лискучо біле.

BC ARLEN

Patent Nr. 11003

BRACIA CZECZOWICZKA w ANDRYCHOWIE

Можна дістати в кожнім добрім блаватнім магазині.

Вистава у фірм: Рудольф Джала, Хорущина 5, Кріґер і Зінґер, Казимира Великого 5, Стахевич і Абрисовський, пл. Галицька 12 а.

Рік основ. 1904. Телефон 213-98.

ВИРІБ І ВЕЛИКИЙ СКЛАД

КОРСЕТІВ, ЧЕРЕВНИХ ПОЯСІВ І НАГРУДНИКІВ

по найновіших париських і французьких кроях.

Й. ШРАЙБЕР

ЛЬВІВ, ГЕТЬМАНСЬКА 8.

Ціни фабричні. 1—8

СПАЛЬНІ, ЇДАЛЬНІ, КАБІНЕТИ, КОМБІНОВАНІ ПОКОЇ,

найновіші моделі та поодинокі частини найдешевше в складі меблів

БРІК і ҐРІНЕР

Львів, Трибунальська 16. Тел. 221-78.

3098 3—6

(НЕ ФАРБА)

привертає СИВОМУ ВОЛОССЮ первісний **колір**

ФОРТЕПІЯНИ, ПІЯНІНА

світової марки

Б. СОММЕРФЕЛЬД

Експорт до Анґлії, Арґентини, Уруґваю, Данії, Франції, Голяндії, Палестини і т. д.

виключне заступництво:

С. Новацький

Львів, вул. Пілсудського 17.

КУРС КРОЮ

віденською системою „ЕРГОН" це щось зовсім нового. Докладні інформації радо дає інструкторка у Львові, вул СИКСТУСЬКА 29 I.г.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.